

Samen opstaan voor het goede in Utrecht

Verkiezingsprogramma 2026-2030

**Christen
Unie**
Utrecht

Colofon

Utrecht, vrijdag 9 januari 2026

Versie 1.1

Toelichting bij deze versie

Deze versie is, inclusief voorgestelde wijzigingen, vastgesteld tijdens de Algemene Ledenvergadering op 4 november 2025

Vorm

In **het koepelverhaal** omschrijven wij in enkele pagina's onze visie voor de stad, presenteren we beloftes en geven we concrete voorbeelden. Vervolgens is voor **elk thema** een aparte toelichting geschreven waarbij concrete maatregelen staan genoemd.

Samenstelling verkiezingsprogramma commissie

Erwin de Pagter (voorzitter)

Lenno van Straalen

Joel van Eerde

Janneke Admiraal

Dorothe Kalkman

Matthias Paardekooper

Bauke Vlak

Vormgeving

Tijmen Compagnie

Raoul Kalle

Paulijne Stolk

INHOUDSOPGAVE

Inleiding: Samen opstaan voor het goede in Utrecht.....	4
Opstaan voor een goed thuis voor iedereen.....	8
1.1 Een huis voor iedereen.....	8
1.2.1 De openbare ruimte als onze gezamenlijke buitenhuiskamer.....	14
1.2.2 Schoon water als basis voor een gezonde stad.....	16
1.3 Klimaatbeleid dat recht doet aan mens en natuur.....	17
1.4 Vervoer en mobiliteit.....	18
1.5 Veiligheid.....	22
Overzichtelijk: Onze plannen voor kerken in Utrecht.....	26
Opstaan voor een samenleving die goed samen leeft.....	27
2.1 Bestaanszekerheid.....	27
2.2 Een thuis voor nieuwe en tijdelijke Utrechters.....	30
2.3 Welzijn en volksgezondheid.....	31
2.4 Maatschappelijke ondersteuning.....	34
2.5 Onderwijs.....	36
2.6 Jeugdzorg.....	37
2.7 Sport en beweging.....	40
2.8 Cultuur.....	41
Overzichtelijk: Onze plannen voor studenten in Utrecht.....	44
Opstaan voor een bloeiende economie en een dienstbare overheid.....	46
3.1 Een circulaire economie die werkt voor mensen en ondernemers.....	46
3.2 Financiën.....	49
3.3 Dienstbare overheid.....	50

INLEIDING:

SAMEN OPSTAAN VOOR HET GOEDE IN UTRECHT

‘Laat Uw Koninkrijk komen’. Het is een bekend gebed uit het Onze Vader. De Bijbel spreekt over Gods Koninkrijk als een plek waar rechtvaardigheid en vrede heersen. Een plek waar niet geregeerd wordt door botte macht, gevoed door geld, individualisme en het eigen gelijk, maar door met liefde dienstbaar te zijn aan elkaar. Daar kunnen we allemaal naar verlangen, waar je ook vandaan komt of wat je ook gelooft. We leven in een tijd waarin we geconfronteerd worden met grote problemen en conflicten, zowel dichtbij als ver weg. Het lijkt daarbij steeds moeilijker te worden om elkaar te zien en naar elkaar te luisteren. Om ruimte te maken in ons leven voor de ander en diens verhaal.

De ChristenUnie biedt een alternatief: een samenleving waarin mensen elkaar de hand reiken, gestimuleerd worden om samen te werken en er te zijn voor anderen. Een samenleving ook waar ruimte ontstaat om samen te leven. Ruimte voor gemeenschappen, verenigingen, kerken, ruimte voor ondernemers om te ondernemen, ruimte voor ouders om hun kinderen op te voeden, ruimte voor de schepping om tot bloei te komen. Waarbij de overheid en de markt dienstbaar zijn aan de samenleving in plaats van andersom. De afgelopen jaren mochten we deel uitmaken van het college en konden we een heel aantal van onze plannen omzetten in realiteit. Daar zijn we dankbaar voor. Maar het werk voor Utrecht is nooit af. We laten het er dan ook niet bij zitten. Dat doen we in de wetenschap dat het nooit perfect zal zijn maar dat we desondanks geroepen zijn om naar voorbeeld van Jezus op te staan voor Vrede en Recht. En dus willen we samen opstaan voor het goede.

Samen

We zien dat mensen in Utrecht verlangen naar verbinding. Wij geloven dat er een enorme kracht schuilt in de samenleving zelf. Gelukkig maar, want de overheid kan nooit in alles voorzien. Wat ze wel moet doen is de samenleving goed in positie brengen: zorgen dat mensen elkaar kunnen ontmoeten, kunnen samenwerken en er voor elkaar kunnen zijn. Dat betekent dat er letterlijk ruimte moet zijn voor ontmoeting. Dat er in de wijken plekken zijn waar dat kan, of het nu een picknickbankje, een speeltuin of een kerk is. Het betekent ook dat de mensen en organisaties die gemeenschappen bouwen in de stad daarvoor de ruimte krijgen, zoals religieuze gemeenschappen, studentenverenigingen en sportclubs. En het betekent dat we iedereen erbij betrekken, juist ook de mensen die net dat zetje nodig hebben om mee te kunnen doen. Dit moet niet alleen gebeuren vanachter het gemeenteloket maar juist ook vanuit bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Opstaan

De afgelopen jaren hebben we in Utrecht verantwoordelijkheid mogen nemen voor het stadsbestuur. Daarbij hebben we kunnen zien hoe mooi het is als je echt het verschil kunt maken, bijvoorbeeld voor het behoud van de opvang voor ongedocumenteerden en Oekraïners, het helpen voorkomen van vechtscheidingen en het voorzien in ruimte voor woongemeenschappen. We hebben daarbij ook gezien hoe groot de uitdagingen soms zijn als je iets wilt veranderen ten goede. En dus blijven we ons inzetten. Er is nog zoveel om voor op te staan: voor voldoende woonruimte, voor gezinnen en gemeenschappen, voor goede hulp voor wie het zelf niet redt, voor sterke ondernemers die zo belangrijk zijn voor onze gemeenschap, voor een groene en veilige woonomgeving. Die prioriteiten dienen het samenleven, en dat is de basis voor een goed leven, in verbondenheid. Het zijn zaken waar we ons ook de komende periode actief voor willen blijven inzetten.

Voor het goede

Wat is dan het goede? Er zijn natuurlijk heel veel antwoorden mogelijk op die vraag maar wij laten ons leiden door de Bijbel en in het bijzonder de opdracht die God de mensen geeft in het Bijbelboek Micha: 'Er is jou, mens, gezegd wat goed is, je weet wat de HEER van je wil: niet anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God.' Die opdracht kan nooit leiden tot alleen een lijstje met standpunten. Het vraagt om een dienende houding, om recht te doen aan ieder mens en ruimte te geven aan de ander, ook als die niet op ons lijkt. Het betekent ook dat we opstaan voor een gezonde natuur, want we leven in afhankelijkheid van de schepping die ons is toevertrouwd. Het is die houding waar we handen en voeten aan willen geven.

Samen opstaan voor het goede. Een hoop ambitie in één kort zinnetje. In dit verkiezingsprogramma hebben we opgeschreven wat onze plannen zijn om die ambitie na te streven. De belangrijkste zaken lichten we hieronder alvast toe:

Opstaan voor een goed thuis voor iedereen

De ChristenUnie wil dat Utrecht als een goed thuis voelt voor iedereen die er leeft. Of je nu een geboren en getogen Utrechter bent, een nieuwkomer of een passant, je moet je plek kunnen vinden in Utrecht. We denken dan ook aan de Utrechter van de toekomst, door te kiezen voor oplossingen die duurzaam zijn. Natuurlijk zetten we in op het realiseren van voldoende woningen, door bij te bouwen maar ook door bestaande woonruimte beter te gebruiken en bovendien te verduurzamen en toekomstbestendig te maken. Een huis alleen is echter niet genoeg. Goed leven ontstaat daar waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en de schepping kan bloeien. En dus werken we aan verbonden wijken, met een groene leefomgeving, voldoende voorzieningen en ruimte om elkaar te ontmoeten, of dat nu in het park, in de kerk of in de bibliotheek is.

In verbinding komen betekent ook dat je jezelf goed moet kunnen verplaatsen. En dus investeren we in een breed aanbod van duurzaam vervoer, onder meer door ruimte te geven aan de fiets, het OV en de deelauto. Tot slot wordt een huis pas een thuis als je jezelf er veilig voelt. We geloven dat verbinding in de wijk voor veel veiligheid kan zorgen. En daar waar het mis gaat, durven we op te treden, hard waar het moet en zacht waar het kan.

Opstaan voor een samenleving die goed samenleeft

Een samenleving die goed samen leeft, waarbij niemand buiten de boot valt. Het klinkt misschien vanzelfsprekend want we verlangen allemaal naar verbinding. Het gaat echter niet vanzelf. Samenleven is een werkwoord, dat om actieve inzet en de juiste voorwaarden vraagt zodat iedereen eraan mee kan doen. De liefde van God voor de wereld, voor Nederland en voor Utrecht moet doorwerken in hoe we met elkaar omgaan. Iedereen heeft een andere achtergrond maar we zijn allemaal Utrechters. Utrecht moet een gemeente zijn waar iedereen zichzelf kan zijn en dezelfde kansen krijgt. Dat begint natuurlijk met respect voor elkaar, ongeacht afkomst, opleidingsniveau, geaardheid enzovoorts. We staan daarom ook op voor een veilige omgeving voor minderheden, zoals mensen met een migratieachtergrond en lhbt+ personen.

Respect is de basis om goed samen te kunnen leven. Maar het gaat verder dan dat. Want het wordt moeilijk om mee te doen als je in armoede leeft, gezondheidsproblemen hebt, mentaal in de knel zit of geen manier hebt om de dag door te komen, zoals (vrijwilligers)werk of een opleiding. We moeten er met elkaar voor zorgen dat niemand buiten de boot valt. De ChristenUnie staat op voor een overheid die de kracht van de samenleving tot bloei laat komen, zodat eenzaamheid plaatsmaakt voor leven in verbinding, mensen de weg terug kunnen vinden uit armoede en schulden, vluchtelingen goed kunnen worden opgevangen en iedereen laagdrempelig toegang heeft tot zorg, onderwijs en maatschappelijke en culturele activiteiten. De gemeente heeft hierin haar verantwoordelijkheid maar andere partijen, zoals verenigingen, kerken, maatschappelijke organisaties, sportclubs en buurthuizen, spelen hierin een nog belangrijkere rol. Op al deze terreinen zal onze inzet zijn om de veelzijdige kracht van de samenleving tot bloei te laten komen. Daarom steunen we de vele vormen van maatschappelijke voorzieningen in Utrecht, van buurthuis tot kringloopwinkel tot muziekschool, en zorgen we dat zij elkaar en hun doelgroep goed weten te vinden.

Opstaan voor een economie en overheid die het goede samenleven dienen

Voor de ChristenUnie zijn economie en samenleving onlosmakelijk met elkaar verbonden. Bedrijven zorgen voor werkgelegenheid, creativiteit en innovatie die zowel economie als samenleving in bloei kunnen zetten. Wij geloven dat het daarbij niet slechts draait om winst, maar des te meer om welzijn. Dat betekent dat we leren te genieten van genoeg. We zetten in op een circulaire economie waarin hergebruik en herstel makkelijker en efficiënter worden dan telkens weer nieuwe schaarse grondstoffen aan te boren. We zijn trots op onze Utrechtse ondernemers en willen hen helpen om duurzaam te werken en lokale en regionale producten goed in de markt te zetten. Bedrijven en ondernemers zijn onmisbare partners om onze samenleving vorm te geven. We investeren in de relatie en zorgen dat de overheid een betrouwbare en dienstbare partner is, voor alle inwoners en bedrijven. We moeten erkennen dat de gemeente steeds meer moet doen met minder. Dat vraagt om scherpe keuzes, omdat een gezonde financiële positie het uitgangspunt is. Bij het maken van die keuzes staat de zorg voor elkaar en de schepping voorop.

OPSTAAN VOOR EEN GOED THUIS VOOR IEDEREEN

De ChristenUnie wil dat Utrecht als een goed thuis voelt voor iedereen die er leeft. Of je nu een geboren en getogen Utrechter bent, een nieuwkomer of een passant, je moet je plek kunnen vinden in Utrecht. We denken dan ook aan de Utrechter van de toekomst, door te kiezen voor oplossingen die duurzaam zijn. Natuurlijk zetten we in op het realiseren van voldoende woningen, door bij te bouwen maar ook door bestaande woonruimte beter te gebruiken en bovendien te verduurzamen en toekomstbestendig te maken. Een huis alleen is echter niet genoeg. Goed leven ontstaat daar waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en de schepping kan bloeien. En dus werken we aan verbonden wijken, met een groene leefomgeving, voldoende voorzieningen en ruimte om elkaar te ontmoeten, of dat nu in het park, in de kerk of in de bibliotheek is. In verbinding komen betekent ook dat je jezelf goed moet kunnen verplaatsen. En dus investeren we in een breed aanbod van duurzaam vervoer, onder meer door ruimte te geven aan de fiets, het OV en de deelauto. Tot slot wordt een huis pas een thuis als je jezelf er veilig voelt. We geloven dat verbinding in de wijk voor veel veiligheid kan zorgen. En daar waar het mis gaat, durven we op te treden, hard waar het moet en zacht waar het kan.

1.1 Een huis voor iedereen

De ChristenUnie wil bouwen aan een stad waar wonen bereikbaar en betaalbaar is voor iedereen. Waar Utrechters van verschillende leeftijden, gezinssamenstellingen, achtergrond en inkomen elkaar ontmoeten en naar elkaar omzien. We bouwen niet alleen huizen, maar gemeenschappen, waar mensen er kunnen zijn voor elkaar en waar iedereen zich gekend weet. We willen groeien in balans met voldoende ruimte voor maatschappelijke voorzieningen, organisaties en groen.

Utrecht is een stad waar veel mensen graag wonen en werken. Daarom zal het aantal inwoners de komende jaren blijven groeien. Veel mensen lukt het niet om een woning te vinden. Huizenprijzen stijgen en het bouwen gaat niet snel genoeg. Voor studenten, jongeren en alleenverdieners is het bijna onmogelijk om een huis te huren of te kopen. Gezinnen stellen belangrijke levenskeuzes uit en senioren vinden nauwelijks een woning die past bij hun nieuwe levensfase. En het meest schrijnend: het aantal dak- en thuisloze mensen stijgt alarmerend, ook onder kinderen.

De ChristenUnie zet daarom in op meer betaalbare en energiezuinige woningen. Wijken waar burens elkaar helpen en voor elkaar klaar staan. Waar het fijn wonen is, met genoeg groen, ontmoetingsplekken en speeltuinen. Kortom, een huis dat mensen met recht hun thuis kunnen noemen.

Dat onvoldoende woningen worden gebouwd heeft verschillende oorzaken waar gemeenten soms maar weinig invloed op hebben. Bijvoorbeeld een overvol stroomnet, de stikstofproblematiek en bezwaarprocedures tegen bouwprojecten. Voor nieuwe woningbouw is bovendien grond nodig en die is schaars in Utrecht. De ChristenUnie wil zich in het bijzonder inzetten voor de bouw van betaalbare koop- en huurwoningen, voor studenten, jongeren en anderen met een kleine portemonnee en mensen met een zorgbehoefte.

We kijken actief naar mogelijkheden om woningen toe te voegen, bijvoorbeeld in Rijnenburg. We ondersteunen innovatieve woonvormen, zoals woongroepen en wooncoöperaties. We stimuleren het delen van woningen en halen belemmeringen om dit te doen zoveel mogelijk weg. Ook het splitsen en optoppen van bestaande woningen zien we als kansen. We doen wat nodig is om voldoende woonplekken te realiseren.

Wat betekent dat concreet?

Doorbouwen aan jouw thuis

- Aan het einde van de nieuwe raadsperiode moeten **voldoende woonplekken** beschikbaar zijn om 400.000 Utrechters te huisvesten. Hiervoor versimpelen en versnellen we vergunningprocedures, zodat de meeste tijd van een bouwproject niet meer in procedures zit.
- Bouwen doen we in alle prijsklassen. Bij nieuwe projecten hanteren we een **prijsklasse verdeling** van 40 procent sociale huurwoningen, 35 procent woningen uit de middencategorie (middenhuur en betaalbare koop) en 25 procent vrije sector. Zo zorgen we voor een gezonde mix van goedkope en duurdere woningen, huur en koop, wat aansluit bij de woonwensen in onze gemeente. Om meer **gemengde wijken** te realiseren kan hier bij Overvecht en Kanaleneiland van worden afgeweken. In deze wijken is het aandeel sociale woningen op orde. We willen hier juist meer middenhuur en betaalbare koop toevoegen om zo een gemengde wijk te realiseren.
- We houden hierbij oog voor bestaande buurten en buurtgemeenschappen. Utrecht kent tien verschillende wijken en nog veel buurtjes en **gemeenschappen** die verschillend zijn en hun **eigen identiteit** hebben. We willen het karakter van bestaande buurten en wijken behouden als we daar nieuwe huizen bouwen. Woningen moeten betaalbaar en bewoonbaar blijven voor huidige bewoners.
- We stimuleren, faciliteren en ondersteunen innovatieve wooninitiatieven, zoals **woongroepen en wooncoöperaties**. We gaan voortvarend door met het uitvoeringsprogramma wooncoöperaties door locaties beschikbaar te stellen en het gemeentelijk steunpunt langer open te laten. Waar nodig hanteren we een lagere grondprijs voor dit soort initiatieven. Op deze manier willen we de komende periode op minimaal vijf locaties per jaar woningen via deze vorm realiseren.

- Naast de bouw van nieuwe woningen moet de **bestaande voorraad** beter worden benut. De ChristenUnie gaat voor meer woningen, van minder woonoppervlakte om ruimte beter te benutten en wonen betaalbaar te maken. We stimuleren het **delen van woningen** en halen belemmeringen om dit te doen zoveel mogelijk weg. We leggen de rode loper uit voor alle vormen van hospitaerverhuur, zoals Onder De Pannen en Kamers met Aandacht. We ondersteunen deze initiatieven met grootschalige informatie- en communicatiecampagnes.
- We zetten ook meer in op **optoppen, splitsen en uitbuiken** van woningen. Optoppen is het toevoegen van woningen door een bestaand gebouw te verhogen met één of meerdere bouwlagen. Met splitsen en uitbuiken creëer je extra woonruimte binnen de bestaande bebouwing, met name door het vullen van lege ruimtes onder of naast gebouwen, zoals galerijflats, of op locaties met slecht benutte begane grond.
- Leegstand in deze wooncrisis is niet uit te leggen. Daarom scherpen we de leegstandsverordening aan. Meer dan drie maanden **leegstand** kan alleen zolang dat nodig is voor verbouwing. Anders geldt een **speculatieheffing** van 10 euro per maand per m².
- De woningnood vraagt dat we **efficiënt met de beschikbare woonruimte omgaan**. We willen een voorrangsregeling invoeren die het aantal mensen per woning verhoogt, bijvoorbeeld door twee woningzoekenden samen voorrang te geven op een driekamerwoning.
- We zetten in op een **netto groei van sociale huurwoningen**. Dat betekent dat we terughoudend zijn met de verkoop van sociale huurwoningen. Dit kan alleen plaatsvinden onder de voorwaarde dat de woning als goedkope woning behouden blijft en de corporaties een netto groei laten zien. Opbrengsten moeten corporaties investeren in nieuwbouw en verduurzaming.
- We gaan prijsopdriving van koop- en huurwoningen tegen door de **opkoopbescherming, zelfbewoningsplicht en het anti-speculatiebeding** te verlengen. Bovendien blijven we als gemeente **gericht grond inkopen**, zodat we maximaal invloed hebben op de snelheid en het programma voor wonen en werken.

Een einde aan dakloosheid

Een grote groep Utrechters heeft geen vaste woon- of verblijfplaats. Het verlies van een woning is een symptoom van andere maatschappelijke problemen die we moeten oplossen. Dakloosheid kan ook leiden tot meer complexe problemen in het leven van mensen. Dat moeten we voorkomen. Daarom is het belangrijk dat we mensen snel aan woning helpen, volgens het principe van Housing First. Daarnaast moet de basisopvang op orde zijn. De ChristenUnie wil dat niemand in Utrecht noodgedwongen op straat slaapt.

- **Dak- en thuisloosheid** moet zoveel als mogelijk **voorkomen** worden. Daarom zetten we in op **preventie**. Dat betekent vroegsignalering en hulp bij problematische schulden, maar ook inzet op het voorkomen van scheidingen. Huisuitzettingen willen we voorkomen. Bij onvermijdelijke huisuitzetting bieden we een alternatieve woonruimte met een voorwaardelijk ondersteuningstraject. We kijken als gemeente, gezamenlijk met het maatschappelijk middenveld, naar oplossingen en goede begeleiding.
- Verlies van werk mag niet leiden tot dakloosheid. Daarom maken we **stevige afspraken** met **werkgevers** die veel EU arbeidsmigranten inschakelen over het bieden van vervolghuisvesting als de werkplek ophoudt.
- Niemand slaapt in Utrecht noodgedwongen op straat. We realiseren **voldoende woonplekken** voor de meest **kwetsbare Utrechters**, zoals slachtoffers van huiselijk geweld en mensenhandel, statushouders, dakloze gezinnen en jong volwassenen. Om dit te realiseren continueren we langdurig het programma 'Realisatie sociale huisvesting'. Daarnaast zetten we in op een betere samenwerking tussen de gemeente en kerken, buurtinitiatieven en maatschappelijke organisaties. Zij spelen nu al een cruciale rol.
- Meer woningen, geld en inzet voor het principe van **Housing First**. Dat is beleid dat mensen die dak- of thuisloos zijn geraakt zo snel mogelijk onvoorwaardelijke, permanente huisvesting biedt, en daarna andere ondersteunende diensten. Hiermee streven we ernaar om dak- en thuisloosheid voorgoed te beëindigen. Iedereen krijgt de kans op een (t)huis, met de juiste ondersteuning om dit te behouden, in een buurt waarin mensen elkaar accepteren.
- We realiseren meer **gemengde woonconcepten**, waar een diversiteit van bewoners elkaar ondersteunt om een goede buur te zijn. We stimuleren initiatieven van huurders die de sociale samenhang in complexen versterken. We werken daarbij samen met corporaties om community builders, die speciale inzet plegen op sociale samenhang en **gemeenschapskracht**, op complexniveau in te zetten om zo een vliegende start te maken.
- Naast de inzet op permanente woningbouw creëren we ook **snelle tijdelijke woonplekken** voor mensen die dakloos zijn en een lichte ondersteuningsvraag hebben. Dit zijn mensen die door omstandigheden geen huisvesting meer hebben. Door hun dakloosheid dreigen zij in een neerwaartse spiraal terecht te komen als er niet snel een oplossing komt. Zij kunnen goed geholpen worden met een tijdelijke woonplek op braakliggende terreinen, logeerwoningen die tijdelijk leeg staan, of in kantoren die omgebouwd kunnen worden tot woonplekken.
- Opvang blijft voorlopig noodzakelijk. We investeren in voorzieningen en zo nodig moet er snel kunnen worden bijgeschakeld. Dit doen we ook voor mensen die daar misschien wettelijk gezien geen recht op hebben. We zetten in op **kleinschalige opvanglocaties** waarbinnen veiligheid, privacy en rust geboden kunnen worden.
- Utrechters die hun **woning** willen **delen** met een kwetsbare Utrechter krijgen hiervoor een **vergoeding**. Daarnaast willen we belemmeringen om dit te doen zoveel mogelijk weghalen. We ondersteunen initiatieven zoals Onder de Pannen en Kamers met Aandacht met grootschalige informatie- en communicatiecampagnes.

Volgende woonplekken voor studenten en jongeren

Het aantal studenten in Utrecht is sneller gegroeid dan de beschikbare huisvesting. Inmiddels is de wachttijd voor een studentenkamer in Utrecht bijna langer dan de duur van de studie. De ChristenUnie wil de gemiddelde wachttijd voor een studentenkamer significant terugdringen. Dit gaan we doen door meer studentenhuisvesting te realiseren. We kijken daarbij naar permanente woningbouw, maar daarnaast ook naar flexwoningen en leegstaande kantoorpanden.

- We maken met corporaties en marktpartijen afspraken over de bouw van **nieuwe jongerenhuisvesting, studentenkamers en studentenhuizen**. Nieuwe studentenwoningen zijn **gemeenschappelijk**, met gedeelde voorzieningen en zo min mogelijk kleine studio's. Zo gaan we eenzaamheid onder studenten tegen, benutten we ruimte optimaal en houden we kamers **betaalbaar**.
- Ook voor studenten en jongeren maken we het makkelijker om een woning te delen via **friendswoningen**. We leggen de rode loper uit voor hospitaoverhuur en gaan als gemeente hierover ook in gesprek met het Rijk.
- We **handhaven** actief op **hoge huren** en **achterstallig onderhoud**, continueren de rol van het huurteam en vergroten de bekendheid.
- Met opleidingsinstellingen worden afspraken gemaakt over werving van nieuwe studenten en beschikbare huisvesting. Voor **buitenlandse studenten** geldt dat de instelling die ze werft ook aan zet is om ze te helpen aan huisvesting, omdat deze studenten in de regel geen netwerk in Utrecht hebben om op terug te vallen.
- De wachttijd voor een sociale huurwoning in Utrecht bedraagt maar liefst 11 jaar. **Jongeren** kunnen daardoor niet aan een **huurwoning** komen. Om ook jongeren kans te geven op een sociale huurwoning bieden we corporaties de mogelijkheid om het **lotingspercentage** van de vrijkomende sociale huurwoningen voor deze groep te verhogen tot maximaal 15 procent. Voor die woningen maakt het dan niet uit hoe hoog je inschrijftijd is.

Doorstroommogelijkheden voor ouderen

Als je langer ergens woont ga je je meer hechten aan een plek en de omgeving. Veel mensen willen daarom als ze ouder worden blijven wonen in hun eigen wijk. De ChristenUnie wil een beter en passend aanbod van woningen voor ouderen. De toenemende vergrijzing vraagt om meer geschikte woningen voor senioren en seniorvriendelijke wijken.

- Er zijn meer nieuwe passende woonvormen nodig voor senioren, zoals **dementievriendelijke woningen**. We zetten in op **meer geclusterde woonvormen** en hofjes, zoals Hof van Leeuwensteijn in Leidsche Rijn. Hierover maken we ook afspraken met de woningcorporaties. Er komt een **stadsscan** om te kijken waar dat het beste kan, met behoud van groen en ontmoetingsplekken.

- We zetten aanvullende maatregelen in die zorgen voor meer **doorstroming** op de woningmarkt. Vertrekt een senior naar een passende woning, dan komt er vaak een eengezinswoning vrij voor een gezin, het appartement van het gezin komt vrij voor een jong stel en twee studentenkamers komen weer vrij voor studenten die in Utrecht willen komen wonen. Om de verhuisketen te organiseren willen we de inzet van de verhuisadviseur structureel maken.

Verbonden wijken en gemeenschappen

Een huis alleen is niet genoeg. Goed leven ontstaat in verbinding met elkaar. En dus moet de leefomgeving daarop worden ingericht met voldoende maatschappelijke voorzieningen, ruimte voor ontmoeting en groen in de buurt.

- De ChristenUnie bouwt aan **gemeenschappen**. In nieuwe buurten en bij grote nieuwbouwprojecten zoals de Merwedekanaalzone, Rijnenburg en Lunetten-Koningsweg komen naast betaalbare woningen ook plekken die geschikt zijn voor **kerken** en andere geloofsgemeenschappen om samen te komen. De ene keer is dat een gloednieuw kerkgebouw, de andere keer is het een multifunctioneel ontmoetingscentrum wat gehuurd kan worden op zondagochtend. Kerken en andere geloofsgemeenschappen spelen een cruciale rol in het ondersteunen van mensen in armoede en het voorkomen van eenzaamheid en sociale uitsluiting. En dit juist op plekken waar de overheid vaak geen rol heeft.
- Veel religieuze gemeenschappen, in het bijzonder **migrantenkerken**, kunnen vaak maar korte tijd dezelfde locatie gebruiken voor hun samenkomsten. Dit maakt het moeilijk om te wortelen in de lokale gemeenschap en daar ook van waarde te zijn. De gemeente stimuleert het gebruik van buurthuizen en andere multifunctionele gebouwen door religieuze gemeenschappen en ziet erop toe dat obstakels hiervoor worden weggenomen.
- Groeien moet in balans en in elke wijk moet genoeg ruimte zijn voor maatschappelijke **voorzieningen**. Naast scholen, sportvelden en buurthuizen wordt ook voor kerken en **geloofsgemeenschappen** expliciet ruimte gereserveerd bij **gebiedsontwikkeling**. Zij leveren een belangrijke bijdrage aan het welzijn in de wijk en moeten een plek in de buurt kunnen behouden. Bij de ontwikkeling van nieuwe wijken wil de ChristenUnie dat er aan de voorkant een **voorzieningentoets** wordt gedaan om te kijken welke voorzieningen er nodig zijn. De gemeente maakt afspraken met bouwers en ondersteunt waar nodig.
- **Rijnenburg** wordt een **gemengde, duurzame woonwijk** die plek biedt aan mensen van verschillende inkomens, gezinssamenstellingen, leeftijden en achtergrond. Er moeten **voldoende voorzieningen** in de wijk zijn. Daarbij zetten we in op **duurzame mobiliteitsoplossingen**, zoals fietsroutes en openbaar vervoer, en optimaliseren we verbindingen tussen Rijnenburg en omliggende wijken.
- Een deel van polder Rijnenburg wordt gebruikt voor duurzame energie. De plannen voor wind- en zonne-energie zijn inmiddels ver gevorderd. We blijven de initiatiefnemers steunen bij de totstandkoming van hun duurzame plannen.

- Nieuw te bouwen woningen zijn aangepast aan klimaatverandering. We geven een impuls aan duurzaamheid en circulariteit en bij nieuwe woninglocaties krijgen natuur en water een volwaardige plek in de ontwikkeling. We gebruiken daarvoor de 3-30-300-regel zowel voor nieuwbouwprojecten als voor bestaande wijken. Dit betekent dat je vanuit elk huis drie bomen moet kunnen zien, 30% van de wijk in de schaduw van een boom valt, en je binnen 300 meter lopen bij een parkje bent.
- De gemeente Utrecht stelt met 'Utrecht voor Iedereen toegankelijk' eisen aan **toegankelijkheid** bij bouwplannen voor woningbouw. De gemeente ziet er op toe dat bouwende partijen en woningcorporaties zich houden aan deze eisen, zodat bij nieuwe projecten toegankelijkheid voor mensen met een beperking verzekerd is.

1.2.1 De openbare ruimte als onze gezamenlijke buitenhuiskamer

De ChristenUnie ziet de openbare ruimte als de gezamenlijke buitenhuiskamer van Utrecht: een plek waar mensen elkaar ontmoeten, spelen, bewegen, ontspannen en tot rust komen. Deze ruimte moet uitnodigen tot gezonde keuzes, veilig zijn voor iedereen en toegankelijk – ook voor mensen met een beperking.

We werken daarom aan een stad met schone lucht, ruimte voor groen én ruimte voor initiatieven uit de buurt. In een groeiende gemeente als Utrecht is het belangrijk om zorgvuldig om te gaan met de beschikbare ruimte. Dat vraagt om keuzes die recht doen aan mens, dier én natuur. Groen en bomen zijn onmisbaar voor een klimaatbestendige leefomgeving en voor ons eigen buitengeluk. We kiezen daarom voor een groene inrichting.

Voor de ChristenUnie gaat een groene stad verder dan het planten van bomen en het aanleggen van groen. Kinderen ontdekken spelenderwijs de wereld in de natuur. Buren ontmoeten elkaar in de gezamenlijke buurttuin of tijdens een wandeling door het park. Wij geloven dat een groene omgeving een van de bouwstenen is voor levende gemeenschappen, waarin mensen zich verbonden voelen met hun omgeving en met elkaar.

Een groene leefomgeving is ook belangrijk voor de gezondheid van Utrechters. Door lucht- en watervervuiling staat die gezondheid onder druk. Daarnaast zal klimaatverandering leiden tot meer weersextremen zoals hitte en langdurige droogte maar ook tot hevige pieken in regenval. Kwetsbare groepen, zoals kinderen en ouderen, worden daar het hardst door geraakt. Door te investeren in een groene stad met meer schaduwgevende bomen en ruimte te maken voor bijvoorbeeld wadi's en andere vormen van tijdelijke wateropslag bereiden we onze stad voor op de uitdagingen van de toekomst.

Wat betekent dat concreet?

- Het principe '**Groen, tenzij**' wordt beter gehandhaafd. We kiezen dus voor een groene inrichting tenzij een andere inrichting uit oogpunt van bijvoorbeeld veiligheid noodzakelijk is.
- De ChristenUnie omarmt **initiatieven van inwoners** om hun leefomgeving te vergroenen en biedt hier alle ruimte voor. De gemeente stimuleert buurtinitiatieven waarbij groen wordt gerealiseerd. Dit doet zij meer door middel van het 'bewonersbod', waarbij Utrechters geld krijgen om taken van de gemeente over te nemen.
- Er komt een doel voor de hoeveelheid versteende openbare ruimte die elk jaar vervangen wordt door groen. De gemeente identificeert daarbij de wijken met de grootste '**hitte-eilanden**' en gaat daar met voorrang aan de slag. Ook blijft de gemeente jaarlijks de actie "tegelwippen" promoten en ondersteunen, waardoor inwoners gestimuleerd worden om hun eigen tuin zoveel mogelijk te 'ontstenen' en te vergroenen.
- Bij het inrichten van groen in de stad wordt er ruimte geboden voor **ontmoeting en verbinding**, bijvoorbeeld door groen te combineren met speeltuinen en het plaatsen van bankjes.
- Wij willen een **rustiger straatbeeld** om de verkeersveiligheid te verhogen. Dat betekent minder auto's, borden, obstakels en barrières op plekken waar dat mogelijk is. Ondergrondse ruimte zal steeds meer naar draagkracht worden benut. Denk aan functies als ondergronds parkeren of afvalcontainers.
- De omgeving wordt duurzaam ingericht en beheerd. We kiezen voor het **hergebruik van materialen** en beplanting die bestand zijn tegen intensief gebruik en grotere wisselingen in het klimaat. Daarom ondersteunen wij slimme oplossingen voor een duurzaam, langetermijngebruik. Om dit mogelijk te maken wordt het grondstoffendepot verder ontwikkeld en geprofessionaliseerd.
- Bij nieuwe wijken en bouwprojecten geven we prioriteit aan **groen in de buurt** en bouwen we natuurinclusief. We creëren meer plekken waar schaduw gevonden kan worden en bouwen actief aan een divers ecosysteem.
- We verbeteren de **biodiversiteit** door aanplanting van bij-, insect- en vlindervriendelijke bloemen en door het inzetten van natuurvriendelijke maatregelen bij plagen. Daarnaast wordt er op meer plekken niet gemaaid maar de ruimte gelaten aan de natuur.
- Door ruimte te bieden aan groen en water zijn we voorbereid op een veranderend klimaat. Er worden **natuurlijke waterbuffers** gecreëerd om extreme regenval op te vangen en beter voorbereid te zijn op periodes van langere droogte.
- Het is belangrijk dat Utrechters zich **bewust zijn van de natuur** om hen heen en hun bijdrage aan een gezonde leefomgeving. Organisaties die hieraan bijdragen, zoals UtrechtNatuurlijk, worden gesteund. Zij maken bijvoorbeeld excursies in de natuur mogelijk voor het basisonderwijs, zoals naar Amelisweerd.
- De openbare ruimte moet uitnodigen tot het maken van gezonde keuzes. We willen daarom een **verbod op reclame** voor alcohol, gokken, (smart)drugs en vreemdgaan opnemen in de algemene plaatselijke verordening.

- **Groene recreatiegebieden** aan de randen van Utrecht bieden de kans aan iedereen om de natuur op te zoeken. We blijven daarom strijden tegen de verbreding van de A27 bij **Amelisweerd**. In plaats daarvan zetten wij in op betaalbaar en goed openbaar vervoer en op het beter benutten van de ruimte in de bestaande tunnelbak door snelheidsverlaging en rijstrookversmalling.

1.2.2 Schoon water als basis voor een gezonde stad

Water is van levensbelang. Het geeft leven aan mens en natuur, biedt verkoeling in hete zomers en is onmisbaar voor onze gezondheid en economie. We worden in toenemende mate geconfronteerd met waterproblemen: droogte, vervuiling en overlast door hevige regenval. De manier waarop we met water in de gemeente omgaan, moet daarom veranderen.

De ChristenUnie kiest voor een toekomstbestendig Utrecht waarin water en bodem sturend de grondhouding worden bij keuzes in de stad. Er ontbreekt nu een visie voor de lange termijn. Als het water tot aan je lippen staat ben je te laat. Daarom kijken wij vooruit en richten de gemeente in om water vast te kunnen houden om overlast te voorkomen. In onze stadswateren, zoals de singel en de grachten, wordt ingezet op biodiversiteit en waterkwaliteit. Er wordt vooruit gekeken om de drinkwatervoorziening op de lange termijn te garanderen.

Water biedt ook ruimte voor Utrechters om verkoeling te zoeken en te recreëren, in de grachten en singels, maar ook in de plassen en meertjes aan de rand van de stad. Er worden voldoende zwemplekken gerealiseerd.

Wat betekent dat concreet?

- **'Water en bodem sturend'** wordt de grondhouding bij het maken van ruimtelijke keuzes. Dit houdt in dat bij het indelen van de openbare ruimte de kwaliteit van water en bodem vanaf het begin wordt meegenomen in de besluitvorming. Door te kiezen voor een gezonde bodem en waterhuishouding zorgen we dat onze leefomgeving klimaatbestendig en natuurvriendelijk blijft.
- Ook **onder de grond** is de ruimte schaars. Bij het gebruik van de ondergrond zetten we in op bundeling van infrastructuur om ruimte te geven aan het bodemleven. Als gemeente gaan we hier meer regie op voeren.
- Om regenwater goed vast te houden en af te voeren zorgen we voor meer groen door te **'ontsteden'** en te investeren in groenstroken. Inwoners worden gestimuleerd hetzelfde te doen bij (stads)tuinen en worden aangemoedigd om de regenwaterafvoer af te koppelen. Hiertoe worden regentonnen beschikbaar gesteld.
- Bij de ontwikkeling van de openbare ruimte worden er waterbuffers gecreëerd, om zo wateroverlast te voorkomen en voorbereid te zijn op periodes van droogte. Waar mogelijk wordt ingezet op natuurlijke waterbuffers.

- De gemeente doet onderzoek naar de mogelijkheden van lokale en natuurlijke **afvalwaterzuivering**. Er wordt hier ook ingezet op hergebruik binnen de industrie waar mogelijk lagere normen voor waterkwaliteit voldoen.
- De **waterkwaliteit** in de stadswateren, waaronder de grachten en de singel, is ondermaats. Er wordt ingezet op een bredere diversiteit aan soorten in deze wateren om de waterkwaliteit te verbeteren. Er wordt ook ingezet op natuurinclusieve oevers om de biodiversiteit te vergroten.
- Lang is het vanzelfsprekend geweest dat er drinkwater uit de kraan kwam. De **drinkwatervoorziening** in Nederland staat onder druk, ook in de regio Utrecht. Samen met drinkwaterbedrijven en waterschappen worden deze toekomstige tekorten in kaart gebracht en aangepakt. Er worden locaties aangewezen waar in de toekomst drinkwater gewonnen kan worden, zodat we die nu al goed kunnen beschermen.
- Samen met de waterschappen onderzoeken we wat de mogelijkheden zijn voor uitbreiding van de **winning van warmte en grondstoffen** uit riool- en oppervlaktewater.

1.3 Klimaatbeleid dat recht doet aan mens en natuur

De klimaatcrisis is een van de grootste uitdagingen van onze tijd. De gevolgen van de klimaatcrisis raken ons allemaal, ook in Utrecht. Hittestress in versteende wijken, stijgende energiekosten voor bewoners met een slecht geïsoleerd huis en een overbelast stroomnet dat de overgang naar duurzame energie vertraagt. Daarnaast hebben we als gemeente ook de verantwoordelijkheid om onze bijdrage te leveren aan het terugdringen van CO₂-uitstoot. Wij staan op om de schepping te bewaren.

Als ChristenUnie geloven we dat we geroepen zijn om goed voor de schepping te zorgen en recht te doen aan mensen die het kwetsbaarst zijn. De klimaatcrisis is namelijk niet zozeer een technisch of ecologisch probleem. Het is juist ook een sociaal vraagstuk. Niet iedereen draagt in gelijke mate bij aan het probleem, maar juist mensen met de minste middelen worden het hardst getroffen. Dat zien we ook in Utrecht.

Daarom bouwen we aan een rechtvaardig en toekomstbestendig Utrecht. We investeren in een duurzaam energiesysteem dat ons klaarmaakt voor de economie van de toekomst. Tegelijk zetten we ons in voor energierechtvaardigheid: iedereen moet kunnen meedoen in de energietransitie, ongeacht inkomen of type woning.

Wat betekent dat concreet?

- **Netcongestie** staat verduurzaming in de weg. Uitbreiding van het stroomnet is cruciaal voor economische ontwikkeling en verduurzaming van woningen, bedrijven en industrie. Er wordt ruimte gegeven aan een snelle uitbreiding van het stroomnet. Regels vanuit de gemeente mogen dit zo min mogelijk tegenhouden.

- Tegelijkertijd worden er met bedrijven afspraken gemaakt over het gebruik van stroom tijdens **piekuren**. Zo worden bestaande aansluitingen slimmer ingezet en kan een bedrijventerrein een energiehub worden.
- In de energietransitie worden bewoners nauw betrokken bij het maken en realiseren van de plannen. Er is een duidelijk **aanspreekpunt** binnen de gemeente waar inwoners naar toe kunnen met hun vragen. We zorgen dat de gemeente de slagkracht heeft om bewoners en organisaties mee te nemen in deze transitie.
- Nu is het nog zo dat veel mensen met een kleine portemonnee niet kunnen investeren in **isolatie** van hun huis, wat een hoge energierekening tot gevolg heeft. De gemeente helpt bewoners bij het aanvragen van een Warmtefonds-lening en biedt duidelijke voorlichting over de mogelijke voordelen hiervan.
- Er worden bindende afspraken gemaakt met **woningcorporaties** voor het **verduurzamen van huizen**. Ook worden hierover afspraken gemaakt met particuliere verhuurders. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar verhuurders van **studentenwoningen**. Studenten zijn nu vaak veel geld kwijt aan de energierekening, terwijl zij niet de mogelijkheid hebben om hun studentenhuis te verduurzamen.
- We zetten een programma op voor het verduurzamen van alle **monumentale panden** in de stad. Het karakter van deze panden blijft behouden, maar ze bewegen wel mee met de tijd.
- **Lokale energiecoöperaties** worden gestimuleerd in het ontwikkelen van duurzame warmtebronnen en worden door de gemeente geholpen om dit te laten aansluiten op de gemeentelijke ambities in de Beleidsnota Warmte. We zorgen dat iedereen hierin kan meekomen en laten niemand zitten.
- Waar dat nog niet in beeld is, onderzoeken we of er in de bodem **aardwarmte** zit. Dat kan worden gebruikt voor het verwarmen van gebouwen.
- **Biomassa** wordt nu gebruikt als een tijdelijke bron die we inzetten tot een meer toekomstbestendige bron beschikbaar is. Maar biomassa is zeer vervuילend. Daarom wordt biomassa zo snel mogelijk uitgefaseerd.
- Nog lang niet alle geschikte daken liggen vol **zonnepanelen**. We maken afspraken met woningbouwcorporaties om ook huurders aan zonnestroom te helpen en helpen woningbezitters en VvE-bestuurders met gezamenlijke inkoopacties.
- Wij steunen het onderzoek naar de haalbaarheid van **windmolens** in Lage Weide en wachten de resultaten van dit onderzoek af.
- Om de luchtkwaliteit te verbeteren en schadelijke emissies te verminderen zijn wij voor een **milieuzone** voor voertuigen. Wij zijn voor een goede overgangsregeling, zodat iedereen de overstap op een schonere auto kan maken.

1.4 Vervoer en mobiliteit

Mobiliteit gaat om meer dan alleen de manier waarop je van A naar B komt. Mobiliteit gaat om mee kunnen doen. Om op een goede manier op die plekken te komen waar je meedoet in de samenleving, of dat nu werk, school, mantelzorg of de kerk is. Het uitgangspunt daarbij is dat je gemakkelijk, veilig en duurzaam kunt reizen.

In Utrecht als centrum van Nederland komen veel reizen samen. Goede infrastructuur en voldoende vervoersopties zijn dus van groot belang. Duurzame vormen van vervoer die weinig ruimte innemen verdienen daarbij de voorkeur. En dus geven we prioriteit aan wandelen, fietsen en het openbaar vervoer. Door te investeren in deelmobiliteit, openbaar vervoer en een goede wisselwerking tussen auto, (deel)fiets en OV beperken we de ruimte die auto's innemen in onze drukke stad. We blijven de fiets- en wandelpaden verbeteren en veiliger maken. Wanneer mensen meer gaan fietsen of lopen vraagt dat ook extra aandacht voor verkeersveiligheid, zeker nu de daling van het aantal verkeersdoden en -gewonden stagneert. We blijven werken aan het omlaag brengen van het aantal mensen dat als gevolg van hun verkeersdeelname gewond raakt of overlijdt.

Wat betekent dat concreet?

Wandelen en fietsen

- Bij aanleg en onderhoud van infrastructuur wordt goed gekeken naar de **toegankelijkheid voor voetgangers**, in het bijzonder voor mensen met een visuele of andere fysieke beperking. Denk aan op- en afritbanden bij trottoirs, voldoende oversteekplaatsen en genoeg uitrustmogelijkheden op looproutes naar openbare voorzieningen.
- De **toegankelijkheid** van de openbare ruimte **voor fietsers** wordt verbeterd, bijvoorbeeld door vlakke putdeksels, voldoende verlichting en het verwijderen van overbodige verkeerslichten. De nodige aanpassingen worden meegenomen in het regulier of al geplande onderhoud van wegen. Op plekken waar sprake is van functiemenging wordt duidelijk aangegeven wat op welke plek wel en niet mag.
- De **doorstroming van fietsers** in en om de binnenstad blijft een aandachtspunt. Waar mogelijk verbreden we de fietspaden en creëren we fietsstraten. Op hoofdroutes moet ook voldoende ruimte zijn voor vracht- en bakfietsen. Als het verbreden van fietspaden niet mogelijk is, wordt er gekeken naar goede olifantenpaadjes en oversteekplaatsen om de drukte beter te kunnen spreiden.
- We zetten in op het realiseren van voldoende **goede fietsroutes**, zodat de stad ook van verder weg goed bereikbaar is per fiets. We kijken daarbij in het bijzonder naar goede fietsverbindingen met bedrijventerreinen zoals de Demkabrug bij Lage Weide, goede snelwegovergangen bij de nieuwe wijk Rijnenburg en voldoende bruggen en tunnels bij grote barrières als snelwegen, spoor of water.
- We blijven investeren in voldoende toegankelijke **fietsparkeerplekken**. Op drukbezochte plekken moet voldoende centrale stalruimte zijn. In de wijken moeten er genoeg buurtstallingen en fietsenrekken zijn zodat de fiets makkelijk voor het grijpen staat.
- De gemeente hanteert als uitgangspunt dat **wandel- en fietsroutes** tijdens evenementen in de stad zoveel mogelijk open blijven.
- Het **inzamelen van ongebruikte fietsen** door coalitie Heel Utrecht Fietst is een groot succes. Waar mogelijk faciliteert de gemeente de uitbreiding van inzamelpunten.

- De proef met fietsdeals, de **Fietsenbank**, waarbij U-pas houders tegen een kleine vergoeding een tweedehands fiets kunnen krijgen, wordt omgezet in vast beleid. Bovendien komen er meer uitgiftepunten, onder meer in Kanaleneiland en Leidsche Rijn.
- Het aantal punten waar **deelfietsen** verkrijgbaar zijn wordt uitgebreid.
- **Overlast door e-scooters, fatbikes en quads** wordt tegengegaan. Er wordt strenger gecontroleerd op opgevoerde fatbikes. Verder zijn we zeer terughoudend met vergunningen voor aanbieders van deze minder actieve vormen van mobiliteit.

Openbaar vervoer en deelmobiliteit

- We verbeteren de **bereikbaarheid én toegankelijkheid van ov-knooppunten**. We stimuleren het reizen met het openbaar vervoer door onder meer voldoende fietsparkeerplekken en deelfietsen aan te bieden bij ov-locaties.
- We ontwikkelen meer **P+R locaties** aan de rand van de stad en zorgen dat deze goed zijn aangesloten op het ov-netwerk zodat het aantrekkelijker wordt om het laatste stuk de stad in zonder auto te reizen. Ook maken we het parkeren op deze locaties aantrekkelijker door te werken met lagere parkeertarieven en korting op het openbaar vervoer.
- We verbeteren verbindingen naar en tussen verschillende stations in Utrecht om de **druk op Utrecht Centraal** te verminderen.
- Bij **nieuwe woonlocaties** zorgen we voor een goede **ov-bereikbaarheid**, bijvoorbeeld door middel van de **MerwedeLingelijn** richting de woningbouwlocaties rondom Westraven en Rijnenburg. We zetten daarbij in op een ondergrondse OV-verbinding die knelpunten oplost en de leefbaarheid ten goede komt. Als het om hoogwaardig openbaar vervoer gaat verkiezen we tramlijnen boven buslijnen, wegens comfort en betrouwbaarheid.
- De gemeente blijft werken aan de doelen die gesteld zijn in **U Ned**, het programma waarin Rijk, provincie en gemeenten samenwerken aan wonen, werken, bereikbaarheid en leefbaarheid in de regio Utrecht, om zo gezonde groei bereikbaar te maken.
- **Utrecht Koningsweg** ontwikkelen we als een nieuw multimodaal ov-knooppunt met een Intercitystatus met ruimte voor voorzieningen die aansluiten bij de verwachte reizigers aantallen.
- Bij nieuwe binnenstedelijke ontwikkelingen moet er **voldoende aanbod van deelmobiliteit** zijn. Deelmobiliteit moet voor iedereen toegankelijk en betaalbaar zijn. Voor U-pashouders verstrekken we een budget waarmee gebruik kan worden gemaakt van deelmobiliteit. Bedrijven stimuleren we om te kiezen voor deelauto's, fietsen en ov als alternatief voor de (lease)auto. We reserveren voldoende parkeerplekken voor deelauto's. Parkeervergunningen voor deelauto's maken we goedkoper dan bewonersvergunningen.
- We zorgen dat aanbieders van deelmobiliteit zijn aangesloten op **Mobility as a Service-platform** om de gebruiksdrempel zo laag mogelijk te houden.

Parkeren

- Het invoeren van **betaald parkeren** kan **parkeeroverlast** verminderen en straten leefbaarder en veiliger maken in wijken waar de parkeerdruk structureel te hoog is. Dit kan wat de ChristenUnie betreft echter alleen onder een aantal voorwaarden: er is sprake van te hoge parkeerdruk in de wijk, de techniek moet op orde zijn, er moeten regelingen zijn voor bepaalde doelgroepen zoals minima en mensen met een vitaal beroep en uiteraard moeten er voldoende OV-verbindingen in de buurt zijn. Verdere uitbreiding van betaald parkeerzones zullen we daarom kritisch toetsen op deze punten.
- We blijven doorgaan met het terugbrengen van het aantal **parkeerplekken in de binnenstad** zodat er ruimte ontstaat voor andere (groen)voorzieningen. Dit gebeurt uiteraard in goed overleg met bewoners en onder voorwaarde dat goede alternatieven, zoals naburige parkeergarages, voldoende beschikbaar zijn.
- Bij de aanleg of renovatie van parkeerplekken is de inzet dat **parkeerplekken zo groen mogelijk** zijn, bijvoorbeeld door gebruik van open tegels die begroeiing toelaten en water afvoeren.

Verkeersveiligheid

- We onderzoeken of de bevoegdheden van boa's om op bepaalde **verkeersovertredingen** te handhaven, kunnen worden uitgebreid naar brommers en snorfietsen.
- De snelheidsverschillen op de fietspaden worden door nieuwe soorten voertuigen steeds groter. We willen daarom een **maximumsnelheid van 25 kilometer per uur op fietspaden** binnen de bebouwde kom. Snellere voertuigen gaan naar de rijbaan.
- **Schoolstraten** worden zoveel mogelijk autovrij tijdens het halen en brengen van leerlingen.
- Ook 's avonds en 's nachts moet je **veilig over straat** kunnen. Zeker voor vrouwen is dit helaas niet vanzelfsprekend. We zetten daarom in op een **Nachtnet Fiets**, waarbij de belangrijkste fietsroutes tussen populaire voorzieningen en woonwijken extra veilig worden gemaakt en nachtelijke fietsers zoveel mogelijk gebundeld worden. Ook bij rustige fietsroutes kijken we hoe deze zo veilig mogelijk gemaakt kunnen worden, bijvoorbeeld door voldoende verlichting en het strategisch snoeien van groen langs het fietspad.
- Waar mogelijk wordt de **maximumsnelheid** in de bebouwde kom verlaagd tot dertig kilometer per uur. Alleen op wegen met een duidelijke stroomfunctie geldt de maximale snelheid van 50 kilometer per uur. Wegen waar de maximumsnelheid van dertig kilometer per uur gaat gelden worden zo ingericht dat ze uitnodigen om deze snelheid aan te houden.

- De gemeente verhoogt de **verkeersveiligheid** door te experimenteren met **innovaties**. Bijvoorbeeld **'spaarpalen'** die elke gebruiker die zich aan de snelheid houdt belonen met een klein bedrag voor een project in de eigen wijk. Ook gaat de gemeente preventief aan de slag met ervaren verkeersonveiligheid, aan de hand van meldingen en klachten.
- De gemeente gaat gericht beleid opstellen voor het aan- en afmeren van binnenvaart- en passagiersschepen langs het **Amsterdam Rijnkanaal** om zo overlast van geluid, licht en uitlaatgassen in te perken.

1.5 Veiligheid

Voor een krachtige en verbonden samenleving is veiligheid een voorwaarde, maar andersom is dat ook zo: voor veiligheid is een krachtige en verbonden samenleving nodig. Hoewel de misdaadcijfers de laatste jaren dalen, neemt het gevoel van onveiligheid niet af. Daarnaast zien we dat het aantal grote incidenten wel toeneemt: Utrecht als plofkraakhoofdstad van Europa, overlast onder het Bollandak en de drugsproblematiek op Lucasbolwerk. We zien dat onze inwoners steeds meer verweesd raken van mensen om zich heen, gemeenschappen en instituties. Dat heeft naast een hoop andere gevolgen ook invloed op ons gevoel van veiligheid. Het antwoord op deze gevoelens van onveiligheid is een focus op een verbonden samenleving, in plaats van op individuen. Om die reden blijven wij investeren in sociale netwerken en de inzet van wijkagenten. Een goed functionerend netwerk is namelijk het meest toekomstbestendige antwoord op criminaliteit. We geloven in de preventieve werking van de signalerings- en netwerkfunctie. Sociale veiligheid en een verbonden samenleving ontstaan met name in wijken en kunnen worden vergroot door het investeren in cohesie en samenhang. Naast preventie blijft ook duidelijke handhaving nodig.

Vrijheid en veiligheid kunnen soms schuren, want veiligheid kan op sommige gebieden de vrijheid inperken. De ChristenUnie gelooft echter dat zonder veiligheid, vrijheid ook geen vanzelfsprekendheid meer is. We doen ons best om hierin de middenweg te vinden. We willen grenzen stellen en perspectief bieden. Dat betekent dat we altijd het recht om te demonstreren zullen ondersteunen én dat wij niet zomaar onze politiemensen zullen afvallen als zij kritiek te verduren krijgen. We zetten ons stevig in tegen seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting en zorgen voor opvang en begeleiding van mensen die daar slachtoffer van zijn geworden. Ook blijven we strijden tegen discriminatie, racisme en haatmisdrijven, zoals straatintimidatie tegen vrouwen of lhbti+ personen. We zijn hard waar het moet, zacht waar het kan. Aandacht voor slachtoffers en hun omgeving stimuleert een effectieve, op herstel gerichte aanpak van daders.

Wat betekent dat concreet?

- **Veilige buurten** blijven voor de ChristenUnie prioriteit, als basis voor gezonde netwerken en samenredzaamheid. Inwoners worden actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Dit kan door de inzet van Burgernet en het internet, bijvoorbeeld in de vorm van buurtapps in de wijk. Hierbij denken we ook na over hoe we via deze netwerken de weerbaarheid bij ontwrichtende situaties kunnen vergroten, bijvoorbeeld door de verspreiding van noodpakketten.
- We stimuleren dat inwoners van Utrecht gemakkelijk **melding kunnen maken van overlast en crimineel gedrag**. De mogelijkheid van het anoniem aangifte doen biedt inwoners in sommige gevallen veiligheid maar is nog onvoldoende bekend. De ChristenUnie vraagt om voorlichting over deze mogelijkheid.
- **Zichtbare en effectieve handhaving** van veelvoorkomende overtredingen draagt bij aan de veiligheid en het veiligheidsgevoel in de stad.
- Er wordt ingezet op extra beschikbaarheid en zichtbaarheid van de **wijkagent**. Het aantal meldingen en de druk van sociale wijkproblematiek dient te worden meegewogen bij het aanstellen van wijkagenten.
- We zijn niet bang voor **camera's** in de openbare ruimte, vanwege hun preventieve en afschrikwekkende werking. Maar we willen het wel proportioneel toepassen en inbedden in goede wetgeving (privacy) en in een goede cyclus van beleid, uitvoering en evaluatie. We willen dat het aantal camera's meegroeit met de stad.
- We rusten boa's uit met **bodycams** omdat dit past bij hun taak in de samenleving en omdat dit een aantoonbare preventieve werking heeft.
- De gemeente geeft extra aandacht aan **online veiligheid** voor jongeren en ouderen. Daarnaast ondersteunt de ChristenUnie de oproep van de burgemeester om de landelijke wetgeving zo aan te passen dat het mogelijk is om een online gebiedsverbod op te leggen, zodat er kan worden opgetreden tegen ordeverstoringen in de digitale ruimte.
- De ChristenUnie wil hard inzetten op **ondermijning**. Criminele netwerken en illegale situaties kunnen worden voorkomen door goed te blijven investeren en samen te werken met het Bestuurlijk Utrechts Interventieteam. Dit team voert controles en acties uit om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan.
- De ChristenUnie hecht aan het **demonstratierecht** als uitdrukking van de vrijheid van meningsuiting. De gemeente heeft de taak om (tegen)demonstraties mogelijk te maken en te faciliteren, ongeacht het onderwerp. Tegelijk gelden er duidelijke grenzen voor wat er tijdens een demonstratie wel en niet is toegestaan: waar deze worden overschreden moet de burgemeester in overleg met politie en justitie namens de gemeente kunnen ingrijpen om de openbare orde en veiligheid te waarborgen.
- Het is onacceptabel dat vrouwen 's nachts niet door onze straat durven fietsen. Elke vrouw moet dag en nacht **over straat** kunnen in Utrecht. De ChristenUnie wil daarom onder meer inzetten op veilige fietsroutes.

- **Straatintimidatie** mag geen plek hebben in Utrecht. Het komt nog te vaak voor dat bijvoorbeeld vrouwen of lhbti+ personen worden lastiggevallen op straat. De gemeente blijft daarom actief campagne voeren tegen intimidatie en is aanspreekbaar op onveiligheid in de openbare ruimte.
- Het **antidiscriminatiebureau** in onze gemeente moet goed vindbaar en bereikbaar zijn. Met signalen over ongelijke behandeling, discriminatie en racisme moet aantoonbaar wat gedaan worden.

Drank, drugs en verslaving

- We zijn voor een **drugsvrije samenleving**. Drank, drugs en verslaving maken veel kapot in mensenlevens. Het kan niet de bedoeling zijn dat door verslaving de menselijke waardigheid verloren gaat. We spreken ons uit tegen normalisering van drugs. Naast het verslavende karakter zien we ook negatieve maatschappelijke effecten, zoals toename van gewelddadigheid, schade aan het milieu en permanente schade voor (mentale) gezondheid.
- In de afgelopen bestuursperiode hebben we gezien dat een **lokaal drugsverbod**, zoals bijvoorbeeld op Lucasbolwerk, bewezen effectief kan zijn. Dit soort maatregelen willen we daarom blijven hanteren in uiterste gevallen.
- Samen met maatschappelijke partners, zoals studenten- en studieverenigingen, zet de gemeente zich in voor de **preventie van alcohol- en middelenmisbruik**. Niet alleen richting de jeugd, maar ook in de richting van ouders en andere volwassenen.
- In het lokale **coffeeshopbeleid** moet het afstandscriterium (minimaal 500 meter tot scholen) worden opgenomen en hier moet strikt op worden gehandhaafd.
- Het tijdelijk verbod op **harddruggebruik** wordt omgezet naar een permanent verbod.
- We geven geen extra **vergunningen** meer af **voor coffeeshops**.
- We beperken de **openingstijden van casino's** in de stad tot uiterlijk 21:00 uur.
- De gemeente brengt het **CRUKS-register** waarbij mensen zichzelf een gokverbod kunnen opleggen actief onder de aandacht.
- We willen op **geen enkele manier reclame** in onze stad voor gokken, drugs en alcohol.

Sekswerk en mensenhandel

Tegen de politieke tendens in hebben we de afgelopen jaren weten te voorkomen dat er nieuwe sekswerkplekken in de stad werden geopend. Sekswerk is ongelijkwaardig, er is meestal sprake van machtsongelijkheid, economische ongelijkheid en genderongelijkheid. Daarom zal onze inzet altijd blijven om te voorkomen dat er sekswerk plaatsvindt in Utrecht. Dat zagen we al toen de gemeente Utrecht in 2013 de sekswerkplekken aan het Zandpad en de Hardebollenstraat sloot: er waren veel meldingen van mensenhandel en mensonterende misstanden. De ChristenUnie is daarom tegen sekswerk en kiest voor beleid dat zo min mogelijk slachtoffers maakt. Wij vinden principieel dat het geen gemeentelijke taak is om sekswerk actief te faciliteren.

Dat betekent dat er geen gemeenschapsgeld aan besteed mag worden en dat het niet in gemeentelijk vastgoed plaatsvindt. We zullen daarnaast vol inzetten op steun voor organisaties en stichtingen als Overweeghuis Utrecht, die vrouwen helpen om te stoppen met sekswerk.

- Sekswerk is geen gewoon beroep. De gemeente investeert in een **uitstapprogramma** voor sekswerkers, ook als het Rijk daar geen middelen voor beschikbaar stelt. We ondersteunen organisaties als Stichting Overweeghuis bij hun werk om vrouwen en mannen uit de seksindustrie een ander leven in de samenleving te kunnen laten leiden.
- We blijven erop inzetten dat er geen nieuwe **tippelzone** in de gemeente komt.
- Het is nodig om te handhaven op **illegaal sekswerk**.
- Mensen die uit het sekswerk stappen krijgen **voorrang** bij het zoeken van een **sociale huurwoning**.
- **Toegankelijke en laagdrempelige hulp** gericht op herstel en nieuw leven, zowel praktisch, lichamelijk als psychisch, blijft wat de ChristenUnie betreft de kern in de strijd tegen mensenhandel.
- We blijven bij de **pilots rondom thuissekswerk** kritisch kijken of er geen sprake is van uitbuiting, geweld en intimidatie. Als hier sprake van is, dan moet de pilot stoppen. Dat betekent dat het mogelijk moet zijn om goed te controleren en handhaven.
- De ChristenUnie blijft zich inzetten voor goed contact van **vertrouwenspersonen** met exploitant(en) en vrouwen.

OVERZICHTELIJK: ONZE PLANNEN VOOR KERKEN IN UTRECHT

De kerk is in de eerste plaats de plek waar mensen samenkomen om hun geloof te belijden. Kerken en kerkelijke gemeenschappen zijn echter ook een onmisbare sterkhouders in het sociale weefsel van de stad. Kerken bieden een plek voor ontmoeting en zorg voor elkaar. Het is belangrijk dat dit gezien en erkend wordt door de gemeente, en dat kerken hiervoor ook de ruimte krijgen. De ChristenUnie wil zich daar op de volgende manieren voor inzetten:

- Vanuit het stadhuis zien we de **kracht van de kerk**. Het werk van kerken en diaconieën is van onschatbare waarde voor de maatschappelijke ontwikkeling van de stad. Denk bijvoorbeeld aan de bijdrage van kerken in de zorg voor dak- en thuislozen, maar ook bij het vergroten van sociale cohesie in buurten en het bestrijden van armoede en eenzaamheid. Het is belangrijk dat de gemeente deze meerwaarde ziet, erkent en daarom ook proactief de samenwerking met kerken zoekt waar dat maatschappelijke doelen dichterbij kan brengen.
- De ChristenUnie bouwt aan **gemeenschappen**. In nieuwe buurten en wijken, zoals Rijnenburg of de Merwedekanaalzone, komen daarom ook plekken die geschikt zijn voor kerken en andere geloofsgemeenschappen om **samen te komen**. De ene keer is dat een gloednieuw kerkgebouw, de andere keer is het een multifunctioneel ontmoetingscentrum wat gehuurd kan worden op zondagochtend.
- Veel religieuze gemeenschappen, in het bijzonder **migrantenkerken**, kunnen vaak maar korte tijd dezelfde locatie gebruiken voor hun samenkomsten. Dit maakt het moeilijk om te wortelen in de lokale gemeenschap en daar ook van waarde te zijn. De gemeente stimuleert het gebruik van buurthuizen en andere multifunctionele gebouwen door religieuze gemeenschappen en ziet erop toe dat obstakels hiervoor worden weggenomen.
- Kerkgebouwen hebben een bijzondere plek in het Utrechtse **erfgoed**, zowel religieus als cultureel. Daarom is het belangrijk om een **kerkenregeling en herbestemmingsladder** op te stellen binnen de gemeente. Dit betekent dat kerken met een gemeentelijke monumentale status een beroep kunnen doen op een budget voor onderhoud. Door gebruik te maken van een herbestemmingsladder voor leegstaande kerkgebouwen wordt de functie als religieus centrum bewaakt en kunnen kerkgemeenschappen die op zoek zijn naar huisvesting makkelijker aanspraak maken op deze gebouwen.

OPSTAAN VOOR EEN SAMENLEVING DIE GOED SAMEN LEEFT

Een samenleving die goed samen leeft, waarbij niemand buiten de boot valt. Het klinkt misschien vanzelfsprekend want we verlangen allemaal naar verbinding. Het gaat echter niet vanzelf. Samenleven is een werkwoord, dat om actieve inzet en de juiste voorwaarden vraagt zodat iedereen eraan mee kan doen. De liefde van God voor de wereld, voor Nederland en voor Utrecht moet doorwerken in hoe we met elkaar omgaan. Iedereen heeft een andere achtergrond maar we zijn allemaal Utrechters. Utrecht moet een gemeente zijn waar iedereen zichzelf kan zijn en dezelfde kansen krijgt. Dat begint natuurlijk met respect voor elkaar, ongeacht afkomst, opleidingsniveau, geardeheid enzovoorts. We staan daarom ook op voor een veilige omgeving voor minderheden, zoals mensen met een migratieachtergrond en lhbti+ personen.

Respect is de basis om goed samen te kunnen leven. Maar het gaat verder dan dat. Want het wordt moeilijk om mee te doen als je in armoede leeft, gezondheidsproblemen hebt, mentaal in de knel zit of geen manier hebt om de dag door te komen, zoals (vrijwilligers)werk of een opleiding. We moeten er met elkaar voor zorgen dat niemand buiten de boot valt. De ChristenUnie staat op voor een overheid die de kracht van de samenleving tot bloei laat komen, zodat eenzaamheid plaatsmaakt voor leven in verbinding, mensen de weg terug kunnen vinden uit armoede en schulden, vluchtelingen goed kunnen worden opgevangen en iedereen laagdrempelig toegang heeft tot zorg, onderwijs en maatschappelijke en culturele activiteiten. De gemeente heeft hierin haar verantwoordelijkheid maar andere partijen, zoals verenigingen, kerken, maatschappelijke organisaties, sportclubs en buurthuizen, spelen hierin een nog belangrijkere rol. Op al deze terreinen zal onze inzet zijn om de veelzijdige kracht van de samenleving tot bloei te laten komen. Daarom steunen we de vele vormen van maatschappelijke voorzieningen in Utrecht, van buurthuis tot kringloopwinkel tot muziekschool, en zorgen we dat zij elkaar en hun doelgroep goed weten te vinden.

2.1 Bestaanszekerheid

De ChristenUnie staat op voor een samenleving waarin we omzien naar elkaar, waar iedereen de kans krijgt om volwaardig mee te doen. Werk is daarbij een belangrijke pijler: het geeft niet alleen een inkomen, maar ook eigenwaarde en een plek in de gemeenschap. We zetten in op een inclusieve arbeidsmarkt, eerlijke lonen en goede begeleiding voor wie (opnieuw) aan het werk wil.

Maar niet alleen werk zorgt voor zingeving en meedoen in de samenleving. Ook door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk en (arbeidsmatige) dagbesteding kunnen mensen meedoen met het samenleven. De ChristenUnie zet zich in om deze inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen. Tegelijkertijd weten we dat armoede en schulden een enorme impact hebben op mensen en hun gezinnen. Te veel Utrechtse mensen leven onder de armoedegrens en ervaren de stress van financiële onzekerheid. Daarom kiezen we voor een barmhartig en rechtvaardig armoedebeleid, dat makkelijk vindbaar is en eenvoudig aan te vragen. Op deze manier krijgen mensen de hulp die ze nodig hebben.

Schulden mogen geen gevangenis zijn. Mensen die in financiële problemen raken, moeten snel en effectief geholpen worden. Dat betekent een eenvoudige en toegankelijke schuldhulpverlening, een sociale incasso-aanpak en betere bescherming tegen schulden.

De ChristenUnie staat op voor een Utrecht waar we dicht bij de burger en samen met maatschappelijke organisaties bijdragen aan de bestaanszekerheid. Voor regelingen die eenvoudig en begrijpelijk zijn voor de burger, zonder dat de gehele administratie moet worden overgedragen. Een Utrecht waar iedereen kan en mag meedoen.

Wat betekent dat concreet?

Werk

- De gemeente promoot actief de kansen en mogelijkheden die er zijn voor bedrijven en organisaties wat betreft (financiële) **ondersteuning** van mensen met een **afstand tot de arbeidsmarkt**, bijvoorbeeld via loonkostensubsidie of een werkervaringsplek. Hierbij willen we actief partnerschappen met bedrijven en organisaties aangaan.
- De gemeente neemt **'social return'** standaard op in aanbestedingen. Hierbij wordt van bedrijven gevraagd om een bijdrage te leveren door bijvoorbeeld stages aan mbo'ers en andere studenten te bieden, of arbeidsplekken voor doelgroepen die moeilijk aan een baan komen.
- We zetten in op vertrouwen en maatwerk en maken **werken vanuit de bijstand** aantrekkelijker, zowel in de vorm van betaald werk als in de vorm van vrijwilligerswerk. Hierbij kan de gemeente organisaties en werkgevers in de stad oproepen om waardig werk te creëren met een kleine vrijwilligersvergoeding en behoud van uitkering.
- De gemeente zorgt ervoor dat iedereen naar vermogen **mee kan doen in de maatschappij** en faciliteert en stimuleert vrijwilligerswerk, arbeidsmatige dagbesteding en mantelzorg.
- We implementeren de **Participatiewet in Balans** zo snel als mogelijk, bijvoorbeeld met het toekennen van bijstandsaanvragen met terugwerkende kracht.

Armoede

- Op het gebied van bestaanszekerheid zet de gemeente verder in op **ervaringsdeskundigen**, zij kunnen mensen met vragen en mogelijke problemen laagdrempelig en concreet helpen.
- Een **sterk sociaal netwerk** bevordert de bestaanszekerheid van mensen. De gemeente stimuleert en ondersteunt daarom initiatieven waarbij inwoners elkaar ontmoeten en ondersteunen. De gemeente zoekt actief hoe ze het goede werk van deze initiatieven en ook van kerken, diaconieën en andere religieuze instanties op dit gebied kan faciliteren en mogelijk versterken.
- De gemeente blijft de **armoederegelingen** zoals de U-pas en de individuele inkomenstoeslag doorontwikkelen. Bij de doorontwikkeling is specifiek aandacht voor vereenvoudiging en versimpeling van de regelingen en het aanvraagproces.
- **Maatschappelijke organisaties** worden ondersteund in hun werkzaamheden. Zij komen dichterbij de burger, en hebben een beter bereik dan de gemeente. De relatie tussen de informele en de formele zorg wordt versterkt.

Schulden

- De activiteiten op **vroeg- en laatsignalering** van schulden worden verder uitgebreid, hierbij wordt ook gekeken naar mogelijkheden om bij het Rijk aan te sluiten. Een voorbeeld daarvan is de pilot Vroegsignalering van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
- Financiële begeleiding vanuit het programma **Huishoudboekje** heeft een positieve impact op de financiële huishouding van onze inwoners. Het wordt verder doorontwikkeld en aanvullende mogelijkheden van het inzetten van het Huishoudboekje worden verder verkend.
- De wachttijden voor **schuldhulp** worden weggewerkt. Ondertussen worden deze zoveel mogelijk benut. Bijvoorbeeld door mensen alvast kennis te laten maken met bepaalde tools, zoals het Huishoudboekje van de gemeente, maar ook door actief samen te werken met partners als SchuldHulpMaatje, maatschappelijk werk, de voedselbank of de diaconieën van kerken.
- We bieden **financiële voorlichting en hulp** aan jongeren, onder meer door middel van budgetcoaching voor jongvolwassenen. Hierbij wordt extra aandacht gegeven aan de gevolgen van Buy Now Pay Later.
- **Informele schulden** gaan onderdeel uitmaken van de schuldhulpverlening.

2.2 Een thuis voor nieuwe en tijdelijke Utrechters

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat er wordt ingezet op het menswaardig opvangen van mensen van buiten Nederland. We hebben een Bijbelse opdracht gekregen om goed voor de vreemdeling te zorgen en juist in deze tijd is het belangrijk om dit te benadrukken. Of het nou statushouders, asielzoekers of dakloze EU-arbeidsmigranten zijn: voor hen en voor ons allemaal is het belangrijk dat zij snel een passende plek in de samenleving krijgen en dat zij kunnen meedoen vanaf dag één. Er leven in de samenleving momenteel veel vragen over de opvang van mensen uit het buitenland. De lokale politiek heeft geen invloed op wie er wel en niet naar ons land komt. Waar we wel invloed op hebben is hoe en waar we mensen opvangen.

Dat betekent dat de gemeente Utrecht moet investeren in een stevige basis, zoals goede opvang en goed taalonderwijs. Iedereen heeft recht op een fatsoenlijk dak boven het hoofd, ongeacht waar je vandaan komt. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat statushouders voorrang krijgen op sociale huurwoningen, want zij hebben geen netwerk of wachttijd opgebouwd om hen te helpen aan een woning. Bovendien is het AZC geen goede plek om statushouders te huisvesten. We hebben in het verleden gezien dat Utrecht aan haar taakstelling wat betreft huisvesting van statushouders kan voldoen zonder grote gevolgen voor andere woningzoekenden. De afgelopen periode heeft Rachel Streefland als wethouder veel goed werk verzet voor de huisvesting van asielzoekers en statushouders. Ook heeft ze de werkmogelijkheden voor deze groepen vergroot, wat voor snellere integratie zorgt. Op die lijn wil de ChristenUnie graag doorgaan.

We geloven dat zo snel mogelijk meedoen in de samenleving de stevigste basis geeft, omdat het verbinding tussen oude en nieuwe inwoners van Utrecht creëert en mensen tot hun recht laat komen. Initiatieven vanuit de samenleving die inzetten op ontmoeting en het creëren van (vrijwilligers)werk voor nieuwkomers worden volop ondersteund door de gemeente. Plan Einstein en De Voorkamer zijn goede voorbeelden van deze initiatieven. De gemeente zoekt ook naar mogelijkheden om nieuwe Utrechters snel passende participatie te bieden en probeert eventuele barrières voor participatie weg te nemen. Hierin worden ook bedrijven, ondernemers en het maatschappelijk middenveld betrokken.

Wat betekent dit concreet?

- Voor **asielzoekers** is het belangrijk dat zij een stabiele en veilige plek hebben om hun procedure af te wachten. Het is belangrijk dat Utrecht daarom aan het aantal duurzame opvangplekken voor asielzoekers vanuit de Spreidingswet voldoet.
- Voor **statushouders** blijft de voorrangregeling in de sociale huur in stand, zodat zij snel kunnen inburgeren in de gemeente. Ook wordt gezocht naar alternatieve vormen van wonen voor hen, zoals een samenwoonproject als aan de Paduadreef.
- Voor statushouders en asielzoekers geldt dat we hen zo snel mogelijk mee willen laten draaien in de samenleving. De ChristenUnie zet volop in op het creëren van **werkplekken en onderwijsmogelijkheden** als Plan Einstein.

- De gemeente Utrecht is een voorloper op het gebied van onderdak voor asielzoekers en statushouders. Het is goed als de gemeente de lobby richting het rijk en andere gemeenten blijft stimuleren om zo de opvang in heel Nederland te verbeteren.
- Vanuit het Rijk wordt gekort op het **budget voor begeleiding van statushouders**. Dit hindert een goede integratie. Utrecht blijft lobbyen bij het Rijk voor voldoende geld voor deze begeleiding.
- We zien ook dat er een steeds grotere groep **arbeidsmigranten van binnen de EU** naar Utrecht komt en steeds vaker dakloos raakt. In samenwerking met stichtingen als Barka biedt de gemeente Utrecht passende begeleiding aan naar passende oplossingen voor deze groep. Bedrijven die veel arbeidsmigranten in dienst hebben worden door de gemeente aangesproken op hun verantwoordelijkheid om hen in goede arbeidsomstandigheden te laten werken en te ondersteunen bij terugkeer na het einde van het contract.
- De gemeente zet preventieve maatregelen in om malafide uitzendbureaus de baas te zijn. De registratieplicht van **arbeidsmigranten** wordt strak gehandhaafd en werkgevers worden hierop aangesproken als dit niet goed gaat.
- De groep **mensen die ongedocumenteerd** is heeft veel baat bij opvang en begeleiding. Daarom zet de gemeente Utrecht de LVV (bed-bad-broodregeling) door en blijft bij het Rijk lobbyen om geld hiervoor vrij te maken. Ook om dakloosheid en overlast te voorkomen is de LVV nodig.
- Niemand in de gemeente Utrecht moet het label '**nationaliteit onbekend**' of '**staatloos**' krijgen. De gemeente blijft bereikbaar voor mensen die geregistreerd staan zonder nationaliteit om op zoek te gaan naar bewijsvoering van de nationaliteit van de inwoner.
- Er is ook een grote groep gevluchte **Oekraïeners** die wordt gehuisvest in Utrecht. Ondanks het onzekere verloop van de inval van Rusland in Oekraïne wordt er door de gemeente ingezet op genoeg onderdak voor deze mensen.
- De gemeente Utrecht houdt het aantal opvangplekken voor asielzoekers, statushouders en vluchtelingen stabiel, zodat er voor toekomstige crises genoeg plek is om mensen snel op te vangen. Hier worden het maatschappelijk middenveld, kerken en particulieren blijvend bij betrokken. Een eventueel overschot aan plekken wordt gebruikt voor mensen die op het moment een opvangplek nodig hebben.

2.3 Welzijn en volksgezondheid

Een gezonde leefstijl is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van mensen zelf. Tegelijkertijd gaat het ook ons allemaal aan. Preventief en effectief gezondheids- en welzijnsbeleid hebben invloed op prestaties op school, op het werk en in de maatschappij. Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen langer gezond blijven. De ChristenUnie wil dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien. Daarnaast moet eventuele zorg op het gebied van zowel lichamelijke als geestelijke zorg laagdrempelig zijn. Niet iedere inwoner stapt snel naar een huisarts toe. Ook geldt voor veel studenten dat zij bijvoorbeeld niet ingeschreven staan bij een huisarts in Utrecht.

Aandacht voor personen met verward gedrag is noodzakelijk; niet iedereen krijgt de juiste begeleiding of een geschikte opvanglocatie. De ChristenUnie vindt het van belang dat personen met verward gedrag niet in een politiecel terechtkomen.

Gezondheid wordt voor een groot deel bepaald door de omstandigheden waarin we leven zoals inkomen, opleidingsniveau, migratieachtergrond en wonen in een groene en gezonde omgeving. Doordat wijken hierin verschillen zijn er ook enorme verschillen in de levensverwachting tussen verschillende wijken in Utrecht. Dit verschil loopt op tot 10 jaar, en voor levensverwachting in goede gezondheid zelfs tot 15 jaar. We zien dat voorzieningen langzaam verdwijnen uit wijken als Kanaleneiland en Overvecht, mede omdat er fysiek steeds minder plek is in deze wijken. Buurthuizen bieden een goede oplossing om per wijk de formele en informele dienstverlening te bundelen en zo te zorgen voor laagdrempelige ontmoetingsplaatsen en toegang tot gerichte hulp. We zetten ons er voor in om in elke wijk voldoende voorzieningen te realiseren, evenals een groene en gezonde omgeving. Dat betekent ook dat parken primair voor lokale bewoners zijn. Het streven is om de verschillen in levensverwachting per wijk minder groot te maken, of zelfs te doen verdwijnen.

We zien een samenleving waarin individuen steeds meer verweesd raken van het geheel van de maatschappij. Een van de gevolgen hiervan is een stijging van eenzaamheid, voornamelijk onder de oudere en de jongere generatie. Ouderen verdienen aandacht en steun, juist in deze tijd. Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Maar vaak ontstaat door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Ook met studenten en jongeren gaat het steeds vaker niet goed. Er is veel sprake van problemen rondom mentale gezondheid en net als bij ouderen zorgt eenzaamheid bij jongeren voor problemen. De ChristenUnie heeft hier oog voor en zet zich in om eenzaamheid te bestrijden. De tegenhanger van eenzaamheid is een krachtige en verbonden samenleving. Hoewel de gemeente het probleem van de eenzaamheid niet alleen kan oplossen, kan zij wel de verbondenheid in onze gemeente versterken door te blijven inzetten op gemeenschappen, instituties en het samenbrengen van mensen.

Wat betekent dat concreet?

Volksgezondheid

- De gemeente draagt zorg voor de uitvoering van het **lokale preventiebeleid**. Samen gezondheidsverschillen verkleinen door het creëren van een gezonde leefomgeving en het stimuleren van gezonde keuzes.
- In Utrecht heeft iedereen recht op **schone lucht**: we zetten dan ook in op een rookvrije openbare ruimte. De communicatie over deze rookvrije plekken krijgt meer aandacht.
- De gemeente gaat actief **luchtverontreiniging** tegen, via de milieuzone, en het uitfaseren van biomassagebruik.

- De gemeente maakt een plan voor het terugdringen van de door bewoners ervaren **geluidsoverlast**. Hierbij wordt niet alleen naar geluid van verkeer en industrie gekeken, maar ook naar geluidsoverlast die ontstaat in de stad: bijvoorbeeld door horeca, uitgaan en festivals.
- De aanpak van gezondheidsachterstanden vraagt ook om een **aanpak op wijkniveau**, door welzijn en zorg met elkaar te verbinden in laagdrempelige buurthuizen waar mensen elkaar ontmoeten en laagdrempelig gepaste hulp en zorg kunnen krijgen.
- De gemeente moet erop toezien dat **kinderen en jongeren** in een kwetsbare positie gezond opgroeien. Daarom zetten we in op een lokaal en regionaal breed netwerk van partijen (publiek, privaat en maatschappelijk) die structureel samenwerken aan een leefomgeving met een gezonder voedingsaanbod en meer mogelijkheden om te bewegen. Dat maakt de gezonde keuze de makkelijke keuze en draagt bij aan een gezonde generatie.

Welzijn en mentale gezondheid

- De gemeente heeft aandacht voor de **mentale gezondheid van inwoners**, met name van studenten en jonge mensen. Het signaleren en tegengaan van eenzaamheid en prestatiedruk is hierin een prioriteit. De gemeente onderhoudt hierin goed contact met middelbare scholen, de Universiteit Utrecht en Hogeschool Utrecht. Lokale initiatieven, zoals bijvoorbeeld een samenwerking tussen de gemeente en FC Utrecht om mentaal welzijn te bespreken, worden gestimuleerd.
- Voor **personen met verward gedrag** maakt de gemeente goede en duidelijke afspraken met de GGZ, SEH en de buurtteams. Opname in politiecellen moet hierbij voorkomen worden. Inzet van een **psycholance**, een ambulance die speciaal is ingericht voor mensen die verward gedrag vertonen, is een goed initiatief dat in Utrecht zou kunnen worden gebruikt.
- De ChristenUnie wil verder inzetten op het concept '**welzijn op recept**'. Huisartsen kunnen hierdoor makkelijker de weg vinden naar laagdrempelige zorginitiatieven die jongeren kunnen helpen wanneer hun klachten niet kunnen worden opgelost door de huisarts. De gemeente zorgt dat de betrokken organisaties elkaar kunnen vinden. Specifiek kunnen mentale klachten van jongeren en studenten goed worden opgevangen.
- Voor ouderen of mensen met vragen over het leven moet er de mogelijkheid zijn om te spreken over **zingevingsvraagstukken**. De gemeente stimuleert deze gesprekken en brengt dit onder de aandacht van bijvoorbeeld buurthuizen, verpleeg- en verzorgingstehuizen.
- De inzet van **buurthuizen en bibliotheken** is cruciaal voor ouderen om elkaar te ontmoeten en vereenzaming te voorkomen. Wij blijven buurthuizen en bibliotheken hierin financieel ondersteunen als gemeente. Daarnaast blijven we samen met bibliotheken en buurthuizen inzetten om ouderen digitaal vaardig(er) te maken, bijvoorbeeld door middel van een inloopspreekuur.

- Om eenzaamheid tegen te gaan willen we dat de gemeente actief **Buurtcirkels** gaat stimuleren. Dit is een vorm van buurtparticipatie waarbij kleine groepen van ca. 10 buurtbewoners elkaar helpen en ondersteunen.
- De gemeente moet blijven inzetten op **vitaal ouder worden**, als tegenhanger van voltooid leven.
- De **website** van de gemeente is toegankelijk voor alle doelgroepen. We hanteren hierbij de richtlijnen van de WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) en het blijft te allen tijde mogelijk **telefonisch** contact op te nemen met iemand van de gemeentelijke organisatie.
- Door toenemende **vergrijzing** wonen er steeds meer 65+ers in onze gemeente. Dat heeft gevolgen voor hoe we onze gemeente willen indelen. De ChristenUnie wil dat de gemeente actief senioren gaat betrekken bij hoe we omgaan met vergrijzing, zodat zij kunnen meewerken en denken aan de knelpunten waar zij tegenaan lopen.
- We werken eraan mee dat het aantal zelfdodingen omlaag gaat. De gemeente financiert trainingen in **suicidepreventie** voor docenten, jongerenwerkers en vrijwilligers. Ook ondersteunen we scholen en onderwijsinstellingen in het herkennen van signalen, het voeren van gesprekken en het tijdig verwijzen naar hulp.
- Organisaties die zich hard maken voor **gelijke behandeling** en het terugdringen van segregatie worden (financieel) gesteund en gefaciliteerd, evenals **kleinschalige bewonersinitiatieven** die ontmoeting in de buurt stimuleren.

2.4 Maatschappelijke ondersteuning

De ChristenUnie ziet dat zorgzame gemeenschappen het belangrijkste zijn om kwetsbare inwoners goed te kunnen helpen: het is belangrijk dat mensen elkaar helpen en voor elkaar zorgen. Hierin zijn kleinschalige initiatieven als HipHelpt en Stichting Present van grote waarde. De gemeente is er om de kracht van de samenleving te versterken. Tegelijkertijd moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen die het niet op eigen kracht redden.

In de gemeente Utrecht groeit de groep ouderen en die doen een steeds groter beroep op formele en informele zorg. De huishoudelijke hulp in Utrecht is goed georganiseerd en de gemeente moet zich blijven inzetten om de kwaliteit te waarborgen van deze zorg. Naast de huishoudelijke hulp is er ook de informele mantelzorg die naasten verlenen aan hun dierbaren, een grote kracht vanuit de samenleving. Mantelzorgers moeten waar kan ontzorgd worden en de gemeente zorgt ervoor dat alle informatie over rechten en plichten van deze zorgers duidelijk vindbaar is.

De nieuwe manier van aanbesteden van de Wet maatschappelijke ondersteuning biedt de kans om informele en formele zorg makkelijker te verbinden. Het aantal zorgaanbieders per wijk gaat omlaag door de nieuwe aanbesteding en zo wordt de zorgkaart voor inwoners en professionals veel overzichtelijker. Hierdoor kan de verbinding met informele zorg beter worden gelegd. Juist in de wijk kunnen deze vormen van zorg er samen voor zorgen dat onze inwoners zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven.

De kwaliteit van leven blijft hoger en de maatschappelijke kosten voor professionele hulp worden lager. In een tijd waarin de gemeente met minder budget moet doen zet de ChristenUnie in op de zorg die we elkaar kunnen bieden als gemeenschap.

Voor inwoners met een Wmo-indicatie zorgt de gemeente voor een divers aanbod in dagbestedingsplekken en beschutte werkplekken in samenwerking met ondernemers en bedrijven. Er wordt zoveel mogelijk gekeken naar toekomstperspectief voor de inwoner, zodat die op een passende plek in onze samenleving kan meedraaien. De ChristenUnie wil dat Utrecht een gemeente is waar iedereen op zijn eigen manier een steentje bij kan dragen.

Wat betekent dat concreet?

- De gemeente wijst mensen die **mantelzorger** zijn of worden op ondersteuning, onder meer via www.mantelzorgutrecht.nl. Aan jonge mantelzorgers wordt extra aandacht besteed middels een duidelijk aanspreekpunt en goed vindbare informatie.
- **Jongvolwassenen** van 18 jaar of ouder die **mantelzorger** zijn, worden optimaal ondersteund vanuit de WMO, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben.
- Vanaf 2027 zal er **één zorgpartner zijn per wijk** die samenwerkt met buurtteams, huisarts en ouderenzorg. Deze zorgpartner moet ook goed op de hoogte zijn van de **informele zorg** in de wijken en de lijn tussen beide moet kort zijn. De gemeente zet in op een zorgkaart waarop het netwerk van informele en formele zorg duidelijk wordt voor inwoners en professionals.
- Investeren in de sociale basis is van groot belang om het beroep op de formele zorg te beperken. De gemeente kent de **informele zorginitiatieven** en maakt deze nog meer onderdeel van het aanbod door inwoners hierop te wijzen. Initiatieven als Stichting Present, HipHelpt en de diaconie worden volop ondersteund door de gemeente.
- De **maatschappelijke stage voor 16- tot 18-jarigen** als onderdeel van het onderwijsprogramma wordt gecontinueerd.
- **Bedrijven** worden gestimuleerd zich in te zetten in hun directe omgeving als onderdeel van het informele zorgnetwerk. Initiatieven als 'Utrecht Omarmt' worden ondersteund vanuit de gemeente om meer informele zorg te kunnen leveren voor mensen die eenzaam zijn.
- De gemeente zet zich in om **dagbestedingsplekken en beschutte werkplekken** te creëren bij bedrijven en ondernemers om zo een divers aanbod voor mensen met een Wmo-indicatie te hebben. Het doel is hierbij dat de behoefte van de inwoner centraal staat. De gemeente probeert drempels weg te nemen die mensen weerhouden om mee te doen in de samenleving en de arbeidsmarkt.
- De regie op levering en reparatie van **hulpmiddelen** zoals trapliften of rolstoelen wordt uitgebreid zodat mensen niet onnodig lang zonder zitten.
- De gemeente zorgt in de **eigen organisatie** voor genoeg plekken waarin mensen met een zorgvraag aan de slag kunnen.

2.5 Onderwijs

Utrecht is een studentenstad. Alle opleidingsniveaus zijn in Utrecht aanwezig en dat is een voorrecht. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat er ruimte is voor alle onderwijsniveaus. Utrecht is meer dan alleen het Utrecht Science Park (USP). Zo hebben we een van de grootste middelbare beroepsopleiders van Nederland binnen de Utrechtse gemeentegrenzen. De scholen in Utrecht zijn niet van de gemeente maar van de samenleving. De gemeente en het onderwijs delen wel de maatschappelijke opdracht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen. Daarom willen we een goede partner zijn voor schoolbesturen en vinden we het belangrijk dat er een sterk maatschappelijk netwerk is voor het onderwijs.

Het is belangrijk dat kinderen en jongeren een eigen plek vinden in de maatschappij. We maken hiermee in het onderwijs een begin door onderwijsinstellingen te koppelen aan opgaven van de stad en jongeren in contact te brengen met ondernemers en bewoners. Daarnaast helpt het onderwijs hier zelf ook bij. Onderwijs is namelijk een plek waar kinderen zich cognitief en sociaal ontwikkelen en waar ze andere kinderen en jongeren ontmoeten. Kernbegrippen voor goed onderwijs zijn keuzevrijheid, vertrouwen, verantwoordelijkheid en professionaliteit.

De ChristenUnie staat voor kansengelijkheid in een rechtvaardig onderwijssysteem. Dat begint met keuzevrijheid en transparantie bij het inschrijven voor een basisschool. We ondersteunen inwoners die minder bekend zijn met het Nederlandse onderwijssysteem. Eenmaal binnen het schoolsysteem blijft aandacht voor taal, burgerschap en de thuissituatie belangrijk. Bij complexe situaties of vroegtijdig schoolverlaten werken scholen en wijkteams onderling samen. De ChristenUnie wil via lokaal beleid invloed uitoefenen op verduurzaming en verbetering van schoolgebouwen en -pleinen. Het binnenklimaat op scholen moet letterlijk en figuurlijk gezond zijn. Ventilatie, zonlicht en geluid zijn belangrijke aspecten van een goede leer- en werkomgeving.

Wat betekent dat concreet?

- De ChristenUnie wil een gemeente zijn waar iedereen telt – of je nu **praktisch of theoretisch opgeleid** bent. Daarom kijken we bij nieuw beleid nadrukkelijk naar wat praktisch opgeleiden nodig hebben om goede stages, banen en woningen te vinden.
- Ouders behouden in de gemeente Utrecht de **vrijheid van schoolkeuze**. De gemeente ziet toe op een goed en eerlijk inschrijfproces voor basisscholen. Er zijn geen schaduwlijsten meer.
- De ChristenUnie wil **stagediscriminatie** uitbannen. Eind 2025 komt er een nieuw onderzoek uit dat zich richt op ongelijke kansen op de arbeidsmarkt. Aan de hand van dit onderzoek zal de ChristenUnie hard inzetten op het uitbannen van stagediscriminatie.

- De ChristenUnie zet in op een goede **aansluiting van onderwijs, overheid en bedrijfsleven**. Dit vraagt om een proactieve houding van de gemeente richting bedrijven om partnerschappen te sluiten. Daarin valt nog veel te winnen.
- We zetten steviger in op **leesvaardigheid**, bijvoorbeeld door samenwerking met de Leescoalitie. Kunnen lezen is cruciaal om mee te kunnen doen in de samenleving.
- De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door voldoende **stageplekken** te faciliteren, op alle opleidingsniveaus.
- De gemeente neemt verantwoordelijkheid voor haar deel ten aanzien van de **onderwijshuisvesting**, waarbij ontwikkeling en vernieuwing van onderwijs wordt gestimuleerd en er aandacht is voor verbetering van het binnenklimaat. Hieronder valt ook het multifunctioneel en groener maken van schoolpleinen, voor buitenschoolse activiteiten als sport of cultuur.
- Kinderen moeten **veilig naar school kunnen lopen en fietsen**. Hiervoor worden proeven met schoolstraten doorgezet. Op deze manier wordt een veilige schoolomgeving gecreëerd.
- De ChristenUnie staat voor een ruimhartige **regeling voor leerlingenvervoer**, zodat afstand tot de basisschool van voorkeur of noodzaak geen belemmering hoeft te zijn.
- De gemeente besteedt structureel aandacht aan **racisme en discriminatie**, in ieder geval door als lokale overheid met de samenleving in gesprek te gaan. Specifiek moet hierbij aandacht zijn voor onderwijs bij jongeren en kinderen. We steunen schoolbesturen bij projecten op dit vlak en bij de onderlinge ontmoeting tussen basisscholen in de gemeente.
- De gemeente ziet toe op de naleving van het niet **uitsluiten van kinderen voor schoolactiviteiten en -reizen**. We sturen er stevig op dat de vrijwillige ouderbijdrage echt vrijwillig blijft. We maken andere regelingen (bijvoorbeeld het U-pas kindpakket of Stichting Leergeld) makkelijker vindbaar en beter bereikbaar.
- Muziek verbindt en is goed voor de ontwikkeling van kinderen. De gemeente moet er daarom zorg voor dragen dat er genoeg aanbod van **muziekscholen** is in Utrecht.
- De ChristenUnie zet zich in voor **inclusief onderwijs**, zodat ieder kind kan leren en groeien in het reguliere onderwijs met passende ondersteuning.

2.5 Jeugdzorg

Samen willen we zorgen voor kansen voor alle kinderen in de gemeente Utrecht en kiezen we ervoor kinderen maximaal te helpen waar dat nodig is. Met de nadruk op waar dat nodig is. De ChristenUnie merkt dat er binnen de gemeente vaak oplossingen worden gezocht in professionele hulp en dat ouders ook zelf snel de stap maken naar professionals als ze een opvoedvraag hebben of licht afwijkend gedrag bij hun kinderen zien. Het gevolg is dat kinderen steeds meer gelabeld en snel gemedicaliseerd worden. De druk op de al overbelaste jeugdzorg wordt hierdoor alleen maar groter terwijl veel kinderen in hun omgeving al de juiste mensen hebben om hen te helpen.

Wij geloven dat elk kind uniek en waardevol is geschapen. Goed opvoeden is voor elk kind anders en dat gaat met vallen en opstaan. Opvoeders betekenen veel voor een kind, maar kunnen niet bepalen hoe een kind eruit komt te zien. De hang naar professionele zorg en medicalisering bij kinderen doet het wel soms lijken alsof we kinderen kunnen vormen naar een perfect beeld. Een beeld dat eigenlijk onhaalbaar en onwenselijk is en grote druk legt op kinderen, ouders en de zorg. De ChristenUnie zou dat graag anders zien en ziet een belangrijke rol voor de samenleving.

Door opvoedvragen en afwijkend gedrag bij een kind bespreekbaar te maken in je straat, kerk of school, kunnen er al veel oplossingen worden geboden voor zorgvragen rondom een kind. Ook laagdrempelige initiatieven als oudercafés kunnen hierbij helpen. De kracht van de samenleving is niet te onderschatten in opvoedkundig opzicht. De ChristenUnie ziet een enorme kans voor de samenleving in de opvoedkundige vragen van deze tijd en de gemeente moet dit goed ondersteunen.

Als duidelijk wordt dat kinderen professionele hulp nodig hebben heeft de gemeente daarin zeker een verantwoordelijkheid. De gemeente moet zorg dragen voor het betrekken van alle terreinen en omgevingsfactoren die een rol kunnen spelen bij hulpvragen van een kind of gezin. Het is belangrijk dat in de jeugdhulp ingezet wordt op preventie en vroegsignalering. We geloven dat inzet hierop de (financiële) druk op de jeugdhulp kan verlagen. Ook hier gaat het om alle plekken en de context waarin een kind zich begeeft: het gezin of een andere woonsituatie, de school, de buurt of een vereniging. De ChristenUnie merkt ook dat dit soms wordt bemoeilijkt door de afgekaderde budgetten vanuit de gemeente die ervoor zorgen dat passende oplossingen voor jeugdhulp niet kunnen worden bekostigd. We willen dat er waar mogelijk ontschotting kan plaatsvinden in de budgetten en dat maatwerk voorop gaat staan in plaats van de financiële budgetten.

We zien ook dat veel hulpvragen in de jeugdzorg ontstaan door complexe scheidingen. De ChristenUnie wil dat er specifiek wordt ingezet op preventie van scheidingen en relatieproblemen om zo kinderen en jongeren veilig te kunnen laten opgroeien. Het scheiding- en relatieloket dat er door inzet van de ChristenUnie is gekomen moet daarom ook worden doorgezet. Ook is de digitale opvoeding een steeds belangrijker onderwerp, waar de gemeente ook goede voorlichting in zou moeten faciliteren.

Het is geen geheim dat de jeugdzorg te weinig financiële middelen heeft en daarom zal de gemeente blijvend moeten lobbyen voor toereikende financiering. De ChristenUnie wil de huidige werkwijze van samenwerkingen in wijken via organisaties als de buurtteams, JOU Utrecht, Spoor030, KOOS en YEPH doorzetten en daar waar noodzakelijk uitbreiden met onderwijs. Een werkwijze waarin vertrouwen, goede samenwerking, professionaliteit en menselijkheid centraal staan.

Wat betekent dat concreet?

- De gemeente moet laagdrempelige ondersteuning faciliteren bij **vragen over geboorte en opvoeding**, bijvoorbeeld door de verbinding te leggen tussen het consultatiebureau, de huisarts en het buurtteam in het aanbieden van ouderschaps cursussen.
- Het programma Kansrijke Start Utrecht, waarin ondersteuning wordt geboden in de **eerste duizend dagen van nieuw leven**, wordt volop doorgezet. In dit programma is voldoende ruimte voor voorlichting rond vragen over digitale opvoeding.
- **Het scheiding- en relatieoket** wordt doorgezet, zodat er op een passende manier kan worden geholpen bij complexe scheidingen en relatieproblemen. Kinderen kunnen hierdoor veiliger opgroeien. Ook hier ondersteunt de gemeente krachten uit de samenleving die inzetten op gezonde relaties, zoals 'marriage courses' in verschillende kerken of vanuit organisaties als Al Amal,
- Ouders die **door een complexe scheiding dakloos worden**, moeten passende tijdelijke opvang kunnen krijgen.
- De gemeente ondersteunt actief **initiatieven waarbij Utrechters ouders kunnen ondersteunen**, zoals buurtgezinnen, Home Start en Family Factory.
- Goed **contact tussen scholen en huisartsen** is van belang: elke school is gekoppeld aan een vaste Praktijkondersteuner Huisarts (POH)-jeugd.
- Wat de ChristenUnie betreft moeten kinderen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en moet **uithuisplaatsing** zoveel mogelijk voorkomen worden. Dit is helaas niet altijd mogelijk. De gemeente zet daarom ook in op het vinden en behouden van goede pleeggezinnen om kinderen dichtbij hun thuis op te vangen en biedt passende ondersteuning van deze pleeggezinnen door bijvoorbeeld deskundige ondersteuning. Hierbij kan ook gedacht worden aan tijdelijke pleegopvang.
- De gemeente wijst ouders op de mogelijkheid om jeugdhulp in te kopen via het **persoonsgebonden budget (PGB)**, bijvoorbeeld identiteitsgebonden of specialistische zorg. Voor zorgintensieve kinderen die geen gebruik kunnen maken van het PGB wordt via de gemeente informatie verstrekt over voorzieningen en regelingen.
- **Binnen de jeugdhulp staat het credo 'één gezin, één plan, één coördinator'** centraal. Zodoende kan worden ingezet op een integrale aanpak en een goede samenwerking tussen verschillende instanties.
- Voor **zwerfjongeren** is er opvang en begeleiding, en zogenaamde 'spookjongeren' worden opgespoord. Ook zorgt de gemeente voor voldoende aandacht voor de overgang van jongeren in de jeugdzorg van 18- naar 18+. Vaak komen hierbij veel veranderingen kijken en jongeren kunnen in deze fase tussen wal en schip belanden. Voor deze doelgroepen ontwikkelt de gemeente een plan van aanpak.
- De gemeente roept samenwerkingspartners op om aandacht te besteden aan **mentale weerbaarheid onder jongeren**. Ook zet de gemeente in op bewustwordingscampagnes voor jongeren. Specifiek wordt hierin ook ingezet op samenwerking met onderwijsinstellingen, zoals middelbare scholen en hoger onderwijs voor studenten.

- Bij **aanbestedingen in de zorg** richting grote samenwerkingsorganisaties blijft ruimte voor lokaal maatwerk en hulp via vrijgevestigde praktijken.
- De gemeente heeft aandacht voor het aanbieden van **creatieve oplossingen voor vragen vanuit gezinnen**. Soms is een interventie buiten de formele zorg om voor een gezin een passende oplossing. Bijvoorbeeld de inzet van een mentor of buddy vanuit een vrijwilligersorganisatie.
- De ChristenUnie merkt dat het gebruik van **vapes en andere verslavende middelen** een groot probleem is onder jongeren in de gemeente. Door middel van voorlichting in samenwerking met organisaties die veel met jongeren werken, zoals onderwijsinstellingen en sportclubs, willen we aandacht geven aan deze problematiek. Bovendien moeten reclames voor vapes en e-sigaretten in de openbare ruimte verboden worden.

2.6 Sport en beweging

Sporten is goed voor ons. Actief in beweging zijn zorgt ervoor dat we fit en vitaal blijven. Bovendien heeft sport de potentie om mensen samen te brengen, bijvoorbeeld bij sportverenigingen of hardloopclubjes. Bewegen moet daarom een vanzelfsprekend onderdeel zijn van het dagelijks leven, voor zowel jong als oud. Zeker nu het aantal mensen met overgewicht steeds verder toeneemt kan het belang van sport en bewegen niet onderschat worden. De gemeente moet dit waar mogelijk faciliteren en ondersteunen, om zowel de sportieve als verbindende werking van sport tot volle bloei te laten komen. Belangrijk daarbij is dat sport voor iedereen toegankelijk is, zowel in nabijheid als financieel. Sportverenigingen hebben een belangrijke sociale functie en verdienen alle steun. Ook zorgen we ervoor dat sportaccommodaties zo goed en breed mogelijk worden ingezet, bijvoorbeeld door ook ruimte te bieden aan buitenschoolse opvang of buurtactiviteiten. Bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen wordt expliciet rekening gehouden met het aanbod van sportfaciliteiten en speeltuinen.

Wat betekent dat concreet?

- De gemeente stimuleert het **brede gebruik van sportfaciliteiten** en maakt sporten in de openbare ruimte mogelijk. Zo streven we naar de uitbreiding van het aantal **zwemlocaties in het open water** en onderzoeken we de mogelijkheden voor meer **sportboxen en trapveldjes** in de wijken.
- Sport en beweging dragen bij aan een **gezonde leefstijl en mentaal welzijn** en kunnen een deel van de zorgvraag voorkomen. Daarom investeren we in extra sportaanbod, zoals buurtcoaches en sport op recept, met name in de wijken waar de gezondheidskloof het grootst is. We zorgen er daarbij ook voor dat sportactiviteiten toegankelijk blijven voor mensen met een smalle beurs, onder meer door een breed aanbod via de U-Pas.

- **Sportverenigingen** krijgen de ruimte om een plaats van ontmoeting en betrokkenheid te zijn. We hebben waardering voor de vele **vrijwilligers** die sportverenigingen draaiende houden en willen dit werk stimuleren. We kijken daarom waar we de **administratieve druk** voor verenigingen kunnen verminderen. Daarnaast geven we sportverenigingen letterlijk ruimte door te zorgen dat **sportaccommodaties** zo optimaal mogelijk worden benut.
- Bij alle **nieuwbouwprojecten** wordt ruimte voor sport en beweging meegenomen in de beoordeling en vergunningverlening.
- Het is belangrijk dat kinderen in de buurt van hun huis veilig buiten kunnen spelen. Bestaande **speeltuinen** worden daarom goed onderhouden en gecontroleerd op veiligheid. Ook worden ze waar nodig toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking, zowel voor begeleider als kind. Daarnaast wordt er gekeken naar mogelijkheden om speeltuinen verder te vergroenen. Bij nieuwbouw wordt er rekening gehouden met voldoende speelmogelijkheden in de buurt.

2.7 Cultuur

Utrecht heeft een veelzijdig en mooi kunst- en cultuuraanbod. Kunst kan confronteren, stilzetten, ontspannen, wakker schudden en verbinden. In Utrecht werken amateur- en professionele organisaties samen om de Utrechtse cultuursector nog mooier te maken. De gemeente vervult daarin een belangrijke rol als subsidieverstrekker, opdrachtgever en hoeder van de cultuur en het erfgoed. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat het cultuuraanbod breed beschikbaar is en niet slechts voor enkelen.

Cultuur is van en voor iedereen. De ChristenUnie ziet dat de gemeente veel inzet op grootschalige culturele initiatieven, met een groot risico op overlast voor mens en natuur, die maar voor een deel van de inwoners toegankelijk zijn. Wij willen inzetten op laagdrempelige toegang tot al het moois wat de culturele sector te bieden heeft zodat iedereen mee kan doen.

Dit betekent onder andere een goede doorstroom van binnenschoolse cultuureducatie naar buitenschoolse educatie, en voldoende kunst- en cultuuraanbod binnen de U-pas. Wijkcultuurhuizen spelen in de laagdrempelige toegang een belangrijke rol. Bijvoorbeeld door ontmoeting middels culturele activiteiten en door talentontwikkeling, waardoor het welzijn van buurtbewoners positief kan worden beïnvloed.

Wat betekent dat concreet?

- **Subsidies voor grotere culturele instellingen** worden regelmatig geëvalueerd. Dat een instelling al lange tijd subsidie ontvangt moet geen automatisme opleveren voor nieuwe verstrekking.
- **Onkostenvergoedingen (leges) rondom evenementen** worden bepaald per evenement. Voor gratis culturele evenementen verstrekt de gemeente de leges voor een gunstige prijs. Voor evenementen waarvoor inwoners moeten betalen geldt die uitzondering niet, zodat alle kosten voor de gemeente gedekt zijn.

- De opgestelde **locatieprofielen** van plekken in de gemeente waar culturele evenementen kunnen plaatsvinden worden constant bijgehouden en waar nodig aangepast. Hierbij wordt gelet op het voorkomen van overlast voor omwonenden en natuur en het verschil in omgeving, zodat er passende plekken zijn voor de diversiteit aan evenementen in de gemeente.
- Bij culturele evenementen staat **goede afstemming met buurtbewoners** en tijdige en zorgvuldige communicatie voorop.
- Met de **U-pas** moet er toegang zijn tot voldoende divers cultureel aanbod, zowel wat betreft cultuureducatie als wat betreft evenementen binnen de cultuursector.
- Investeren in **cultuurgebouwen** is soms nodig maar moet kritisch beoordeeld worden op nut, noodzaak en de financiële haalbaarheid en houdbaarheid op lange termijn.
- De doorstroom van **binnenschoolse cultuureducatie naar buitenschoolse cultuureducatie** wordt (nog) makkelijker gemaakt.
- **Wijkcultuurhuizen** zijn plekken waar laagdrempelig cultuuraanbod dichtbij inwoners wordt aangeboden. De gemeente blijft zich inzetten voor deze plekken met financiering.
- De **tweejarige subsidieregeling** voor culturele projecten en organisaties blijft bestaan en wordt uitgebreid. Dit zorgt ervoor dat kleine initiatieven een grotere kans maken op subsidie vanuit de gemeente en twee jaar lang de mogelijkheid hebben om activiteiten voor de gemeente te organiseren. Deze regeling is een mooie manier voor nieuwe verfrissende organisaties om een relatie met de gemeente te ontwikkelen.
- Bij **kunstopdrachten vanuit de gemeente** wordt altijd eerst gezocht naar een passende Utrechtse kunstenaar of organisatie om de opdracht uit te voeren.
- De gemeente ziet erop toe dat het **nachtleven** veilig en gezellig blijft, zeker met het oog op het studentenleven. Het contact met horecaondernemers en studentenverenigingen wordt goed onderhouden om het nachtleven in goede banen te leiden. Op alcohol- en drugsoverlast wordt stevig gehandhaafd.
- De **lokale journalistiek en media**, zoals RTV Utrecht en DUIC, worden ondersteund in zowel middelen als voorzieningen.

Religieus en publiek erfgoed

In de gemeente Utrecht wordt er nauw samengewerkt tussen erfgoedorganisaties en de gemeente. Deze samenwerking zorgt voor toekomstbestendig erfgoed.

Toekomstbestendig betekent ook dat veel erfgoed moet worden verduurzaamd. Hierin is Utrecht een voorloper in Nederland en dat wil de ChristenUnie graag zo houden. Kerken hebben hierin een bijzondere plek, zowel religieus als cultureel. Daarom is het belangrijk om een kerkenregeling en herbestemmingsladder op te stellen binnen de gemeente.

- De **kerkenregeling** komt terug: kerken met een gemeentelijke monumentale status kunnen een beroep doen op een budget voor onderhoud.

- Er wordt in de gemeente gebruikgemaakt van een **herbestemmingsladder voor leegstaande kerkgebouwen**. Hierdoor wordt de functie als religieus centrum bewaakt en kunnen kerkgemeenschappen die op zoek zijn naar huisvesting makkelijker aanspraak maken op deze gebouwen.
- Afgelopen termijn zijn er veel goede stappen gezet om **verduurzaming van erfgoed** te bevorderen. De gemeente blijft zich inzetten om ondersteuning en financiële middelen vrij te houden hiervoor en zorgt ervoor dat deze informatie goed vindbaar is.
- Publiek Utrechts erfgoed is van alle Utrechters en moet daarom ook toegankelijk zijn voor iedereen. In de basis is **Utrechts erfgoed dus openbaar toegankelijk**, tenzij het echt niet anders kan.
- De **werven van Utrecht** zijn een bekend aangezicht van de stad en het is belangrijk om deze in goede staat te houden. Er wordt sinds een aantal jaar goed samengewerkt tussen de gemeente en ondernemers om de werven te onderhouden. Dit wil de ChristenUnie graag doorzetten.

Opstaan voor een thuis voor iedereen

De bibliotheek is multifunctioneel en is van groot belang binnen onze samenleving. De bieb is een plek van ontmoeting, van leren, van gedachtewisseling en van leesplezier. Een plek waar ouderen, jongeren en gezinnen samen kunnen komen. Het is daarom van belang dat iedereen makkelijk toegang heeft tot de bibliotheek. Wij willen ons daarom blijvend inzetten voor een laagdrempelige nabije bibliotheek, waar ontmoeting en van elkaar leren centraal staan.

- In **alle wijken staat een bibliotheek**.
- De bibliotheek is het centrale punt in de wijk voor **taal- en digitale vaardigheidsontwikkeling**. De gemeente geeft de bibliotheek speciaal voor deze functie in de wijken geld. De bieb is hierin ook een plek waar mensen terecht kunnen die zich bijvoorbeeld geen computer kunnen veroorloven.
- De bibliotheken worden ondersteund in hun **maatschappelijke centrumfunctie**, bijvoorbeeld via subsidieregelingen. Openingstijden worden zo ruim als mogelijk gemaakt.

OVERZICHTELIJK: ONZE PLANNEN VOOR STUDENTEN IN UTRECHT

Studenten horen bij Utrecht en zijn een belangrijk onderdeel van de lokale gemeenschap. Op hun beurt vormen studenten in het verenigingsleven hun eigen gemeenschappen waarin met elkaar wordt geleefd en naar elkaar wordt omgezien. Die gemeenschapszin kan als voorbeeld dienen voor de samenleving en moeten we waarderen en koesteren. We zien ook dat de uitdagingen voor studenten groter worden, met name op het gebied van huisvesting en mentale gezondheid. De ChristenUnie wil dat de gemeente met studenten zelf, onderwijsinstellingen en marktpartijen samenwerkt om deze uitdagingen het hoofd te bieden. We doen hier een aantal concrete voorstellen voor:

- We maken met corporaties en marktpartijen afspraken over de **bouw** van nieuwe jongerenhuisvesting, studentenkamers en studentenhuizen. Nieuwe studentenwoningen zijn onzelfstandig en zo min mogelijk kleine studio's. We willen dat studenten de mogelijkheid hebben om gezamenlijk te wonen. Zo gaan we eenzaamheid onder studenten tegen.
- We maken het ook voor studenten makkelijker om een woning te delen via **friendswoningen**. We leggen de rode loper uit voor hospitaverhuur en gaan als gemeente hierover ook in gesprek met het Rijk.
- We handhaven actief op **hoge huren en achterstallig onderhoud** en continueren de rol van het huurteam.
- **Utrecht Science Park (de Uithof)** moet een fijne plek zijn voor studenten om te leven en te wonen. Goede voorzieningen, in het bijzonder een volwaardige supermarkt, horen daarbij.
- Met opleidingsinstellingen worden **afspraken** gemaakt over werving van nieuwe studenten en beschikbare huisvesting. Voor buitenlandse studenten geldt dat de instelling die ze werft ook aan zet is om ze te helpen aan huisvesting.
- Om ook jongeren kans te geven op een **sociale huurwoning** bieden we corporaties de mogelijkheid om het lotingspercentage van de vrijkomende sociale huurwoningen voor deze groep te verhogen tot maximaal 15 procent.
- We maken afspraken met verhuurders van studentenwoningen over **verduurzaming**. Studenten zijn nu vaak veel geld kwijt aan de energierekening, terwijl zij niet de middelen hebben om hun studentenhuis te verduurzamen.

- De gemeente heeft aandacht voor de **mentale gezondheid van studenten en jonge mensen**. Het signaleren en tegengaan van eenzaamheid en prestatiedruk is hierin een prioriteit. De gemeente onderhoudt hierin goed contact met middelbare scholen, de Universiteit Utrecht en Hogeschool Utrecht. Lokale initiatieven, zoals bijvoorbeeld een samenwerking tussen de gemeente en FC Utrecht om mentaal welzijn te bespreken, worden gestimuleerd.
- We zetten verder in op het concept '**welzijn op recept**'. Huisartsen kunnen hierdoor makkelijker de weg vinden naar laagdrempelige zorginitiatieven die jongeren kunnen helpen wanneer hun klachten niet kunnen worden opgelost door de huisarts. De gemeente zorgt dat de betrokken organisaties elkaar kunnen vinden. Specifiek kunnen mentale klachten van jongeren en studenten goed worden opgevangen.
- De gemeente roept samenwerkingspartners op om aandacht te besteden aan **mentale weerbaarheid onder jongeren**. Ook zet de gemeente in op bewustwordingscampagnes voor jongeren. Specifiek wordt hierin ook ingezet op samenwerking met onderwijsinstellingen, zoals middelbare scholen en hoger onderwijs voor studenten.
- De gemeente faciliteert een **veilig en gezellig nachtleven**, zeker met het oog op de studenten. Het contact met studie- en studentenverenigingen wordt goed onderhouden om het nachtleven in goede banen te leiden. Op alcohol- en drugsoverlast wordt stevig gehandhaafd.

OPSTAAN VOOR EEN BLOEIENDE ECONOMIE EN EEN DIENSTBARE OVERHEID

Voor de ChristenUnie zijn economie en samenleving onlosmakelijk met elkaar verbonden. Bedrijven zorgen voor werkgelegenheid, creativiteit en innovatie die zowel economie als samenleving in bloei kunnen zetten. Wij geloven dat het daarbij niet slechts draait om winst, maar des te meer om welzijn. Dat betekent dat we leren te genieten van genoeg. We zetten in op een circulaire economie waarin hergebruik en herstel makkelijker en efficiënter worden dan telkens weer nieuwe schaarse grondstoffen aan te boren. We zijn trots op onze Utrechtse ondernemers en willen hen helpen om duurzaam te werken en lokale en regionale producten goed in de markt te zetten. Bedrijven en ondernemers zijn onmisbare partners om onze samenleving vorm te geven. We investeren in de relatie en zorgen dat de overheid een betrouwbare en dienstbare partner is, voor alle inwoners en bedrijven. We moeten erkennen dat de gemeente steeds meer moet doen met minder. Dat vraagt om scherpe keuzes, omdat een gezonde financiële positie het uitgangspunt is. Bij het maken van die keuzes staat de zorg voor elkaar en de schepping voorop.

3.1 Een circulaire economie die werkt voor mensen en ondernemers

Onze ondernemers, groot en klein, zijn onderdeel van het hart van Utrecht. Ze brengen leven in de straten, bieden werk aan de mensen om ons heen en bouwen mee aan een samenleving waarin we elkaar kennen en helpen. De ChristenUnie vindt dat dit onze waardering en vertrouwen verdient. We geloven in een economie die niet alleen draait om winst maar om welvaart in de breedste zin van het woord. Een economie die niet draait om steeds meer maar waarin het welzijn van de mens en de schepping centraal staan. Daarom willen we een gemeente zijn die ondernemers helpt, met heldere afspraken, duidelijke communicatie en ondersteuning waar nodig. De gemeente moedigt ondernemers aan om duurzaam te werken, heeft in het bijzonder oog voor aanbieders van lokale/regionale producten en stimuleert ondernemers om kansen te bieden aan mensen die moeilijk aan een baan komen. In Utrecht ontstaan al veel hoopvolle initiatieven: van Nieuw Overvecht tot lokale kringloopbedrijven tot ondernemers die restmaterialen een nieuw leven geven. Die beweging willen we versterken en verbreden. De taak van de gemeente is om waar nodig de juiste randvoorwaarden te scheppen, bijvoorbeeld door te zorgen voor goede bereikbaarheid en inrichting van bedrijventerreinen.

Wat betekent dit concreet?

Ondernemers

- De gemeente onderhoudt **goede relaties met ondernemers**, er is structureel overleg en voldoende informele ontmoetingsmogelijkheden. De gemeente investeert in de samenwerking met ondernemers en bedrijven, juist ook met de grote private partijen.
- Verwevenheid tussen economie en samenleving vraagt ook om letterlijke verbondenheid tussen de plekken waar mensen wonen en waar ze werken. Een **bedrijventerrein** is meer dan een verzameling kantoren en loodsen, maar een werklandschap waar mensen een aanzienlijk deel van hun tijd doorbrengen. Dat betekent dat een bedrijventerrein ook moet voorzien in kwaliteit van leven, te beginnen met veiligheid en goede bereikbaarheid. De gemeente maakt serieus werk van de verkeersveiligheid voor fietsers op bedrijventerreinen zoals Lage Weide, zodat werknemers met een gerust hart op de fiets naar hun werk kunnen en bedrijventerreinen aantrekkelijker worden om te werken. Daarnaast maken we bedrijventerreinen een aantrekkelijke plek om niet alleen te werken, maar ook te ontspannen en bewegen. Juist op deze plekken stimuleren wij interactie tussen mensen, natuur en biodiversiteit, en moet het prettig zijn om af en toe een ommetje te maken.
- We willen Utrechtse ondernemers helpen om **duurzaam** te werken en lokale en **regionale producten** goed in de markt te zetten.
- Winkeliers mogen **niet gedwongen worden om hun winkel op zondag te openen**. De gemeente moet dit garanderen en bewaken.
- De **Utrechtse Nieuwe Economie Index** wordt verder doorontwikkeld en gebruikt bij toelatingscriteria voor onder andere investeringen en stimuleringsmaatregelen.
- Er wordt een **'regelvermaler'** ingericht in die als taak heeft de regeldruk te verminderen en procedures in te korten. Ondernemers kunnen hierin gemotiveerd regels aandragen die we kunnen afschaffen.
- De wens om efficiënter gebruik te maken van de ruimte op **bedrijventerreinen** betekent ook dat er met open blik gekeken moet worden hoe verschillende soorten bedrijvigheid in een pand gecombineerd kunnen worden. De gemeente onderzoekt in dat kader of het mogelijk is om activiteiten van verschillende milieucategorieën toe te staan in een pand met oog voor de gevolgen voor mens en milieu.
- Het **ondernemersloket Ondernemer Centraal** wordt verder uitgebreid, waarbij ook wordt gekeken naar positieve wijkvoorbeelden zoals het ondernemersloket Nieuw Overvecht.
- Het goede werk van het **ondernemersfonds** wordt verder doorgezet. De veelzijdigheid aan initiatieven laat zien dat het niet alleen gaat om het versterken van het vestigingsklimaat, maar juist ook om het verbinden van de ondernemers en inwoners in de gemeente.

- Samenwerkingen en initiatieven voor leefbare en sociale werklocaties/industrieterreinen worden gestimuleerd. De gemeente stimuleert en faciliteert de oprichting van **bedrijventerreincoöperaties en Bedrijven Investering Zones (BIZ)**. Hiermee creëren we gemeenschappen waarin kennis, inkoop en energie met elkaar gedeeld kunnen worden.
- Utrecht Science Park biedt een goede infrastructuur voor **innovatieve bedrijven** om tot bloei te komen. Daarmee heeft de gemeente goud in handen. We blijven inzetten op het faciliteren van duurzame ontwikkeling van en kruisbestuiving tussen dit soort bedrijven, door te voorzien in voldoende ruimte en het onderhouden van netwerken.
- **Uitbuiting van buitenlandse werknemers moet worden voorkomen.** Werknemers hebben recht op een fatsoenlijke woonplek, eerlijk loon, en zorg en ondersteuning. Primair is dit de verantwoordelijkheid van de werkgever, de gemeente moet ze hierop aan kunnen spreken.
- Het **inkoopbeleid** biedt extra mogelijkheden voor lokale en maatschappelijk verantwoorde ondernemers. De inspanningsverplichting die er nu is voor de gemeente wordt omgezet in concrete inkooprichtlijnen. Vaak zijn aanbestedingen nog gericht op directe kostenbesparing, terwijl door inkoop ook maatschappelijke doelen bereikt kunnen worden. Die maatschappelijke opbrengst kan groter zijn dan de directe kostenbesparing.
- **Toeristen** weten Utrecht goed te vinden en dat is goed voor de lokale economie. De gemeente heeft de taak erop toe te zien dat de lusten van toerisme groter blijven dan de lasten en dat de druk op voorzieningen, natuur en eigen inwoners niet te hoog wordt.

Circulaire economie

- **Kringlooporganisaties** zijn een belangrijke schakel in de circulaire economie. Ook zijn zij essentieel voor mensen met een kleine portemonnee. De gemeente werkt actief samen met kringlooporganisaties en ondersteunt hen waar nodig. In nieuwe wijken wordt er gezocht naar passende locaties. Laagdrempelig contact en vaste aanspreekpunten binnen de ambtelijke organisatie dragen bij aan de samenwerking.
- Er wordt werk gemaakt van de aangenomen motie van de ChristenUnie die oproept om het **wegbrengen van afval door kringlooporganisaties** gratis te maken. Nu moeten kringlooporganisaties hier nog voor betalen, wat leidt tot het weigeren van goederen voor verkoop uit de angst om later te moeten betalen om deze goederen te laten recyclen.
- Initiatieven van bewoners en bedrijven die **afval als grondstof** gebruiken, worden ondersteund. Deze initiatieven zijn van groot belang omdat deze ook gericht zijn op sociale bedrijvigheid en werkgelegenheid.
- Wij willen **voedselverspilling tegengaan**. Dit is goed voor het klimaat en onze portemonnee. We doen dit allereerst door samenwerkingen tussen organisaties in de horeca en catering te stimuleren, waardoor overbodig voedsel op een goede plek terecht komt. Door middel van een bewustwordingscampagne worden inwoners geïnformeerd over de stappen die zij kunnen zetten om verspilling tegen te gaan.

- We zetten in op strengere handhaving op de regelgeving rondom **elektronisch afval**, bijvoorbeeld als het gaat om het op illegale wijze vermengen van waardevolle materialen met schroot en het niet verwijderen van gevaarlijke stoffen door metaalhandelaren.
- Fietsen die bij weesfietsacties worden weggehaald worden gedoneerd aan de **Fietsenbank** en ter beschikking gesteld aan Utrechters met een kleine beurs.
- De gemeente werkt samen met overheden en het bedrijfsleven in de regio om zoveel mogelijk **grondstoffen in de regio** te houden en om werkgelegenheid te creëren. Daarnaast moeten Utrecht en de omliggende gemeenten met elkaar samenwerken om het bouwproces circulair te organiseren.

3.2 Financiën

Gemeenten krijgen structureel te weinig geld van het Rijk voor alle wettelijke taken. Het uitgangspunt is en blijft dat er voldoende geld vanuit het Rijk beschikbaar is voor gemeenten om deze taken uit te kunnen voeren. De lobby hiervoor moet onverminderd doorgaan. Tegelijkertijd zijn heldere en duidelijke keuzes in het financieel beleid blijvend nodig. We gaan zo efficiënt mogelijk om met publiek geld. Waar moeilijke keuzes gemaakt moeten worden staat de zorg voor elkaar en de kwetsbare medemensen voor de ChristenUnie voorop. Door met onze plannen de kracht van de samenleving beter te benutten kunnen we maatschappelijke kosten in de toekomst terugbrengen en de druk op de gemeentebegroting verlagen.

Wat betekent dat concreet?

- Het uitgangspunt blijft dat gemeenten **voldoende geld** van het Rijk moeten ontvangen voor het uitvoeren van de taken. De lobby richting het Rijk en de steun aan de VNG om dit te bewerkstelligen, gaat onverminderd door.
- Omdat we niet kunnen wachten op het Rijk om tot goed financieel beleid te komen, moet Utrecht de komende periode **de uitgaven en inkomsten in balans brengen**. De ChristenUnie zet zich in voor een gezond financieel Utrecht.
- Er zijn altijd meer wensen dan er geld beschikbaar is. De gemeenteraad moet **zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen**. Voor de ChristenUnie is het uitgangspunt dat we bij nieuwe kosten eerst dekking zoeken in de bestaande begroting voordat belastingverhoging ter sprake komt. Bij bezuinigingen wordt de zorg voor kwetsbare inwoners en het onderhoud van bestaande voorzieningen zoveel mogelijk ontzien.
- Wij streven naar een **weerstandratio** van minimaal 1,0, zodat de beschikbare financiële capaciteit minstens gelijk is aan de verwachte risico's.
- **Reserves** worden ingezet voor specifieke beleidsdoelen en risico's, niet voor structurele uitgaven.

- **Zorg voor elkaar en zeker voor onze kwetsbare medemensen** staat voorop bij het maken van financiële en beleidsmatige afwegingen.
- Niet alleen de financiële baten en lasten maken onderdeel uit van beleidsmatige afwegingen, juist de **maatschappelijke baten en lasten** krijgen een prominente plek.

3.3 Dienstbare overheid

Samen opstaan voor het goede heeft ook betekenis in de bestuurlijke context. Want dat is precies wat een gemeenteraad doet: samen met verschillende mensen met verschillende achtergronden en verschillende denkbeelden proberen om het goede te doen voor de gemeente Utrecht. We zien echter dat polarisatie steeds zichtbaarder wordt: in de maatschappij, maar ook zeker in de gemeentelijke politiek. We merken dat de politiek er op gemeentelijk niveau steeds harder aan toe gaat. De ChristenUnie ziet het als haar taak om binnen de gemeenteraad een verbindende rol te spelen tussen deze verschillende mensen en partijen, zodat we samen onze mooie gemeente kunnen besturen, met oog voor iedereen. Dat is democratie.

De gemeente Utrecht telt ruim 6000 medewerkers. Dat betekent dat we ook een aanzienlijke en belangrijke rol hebben als raad om ervoor te zorgen dat zij een goede werkgever hebben. Al deze medewerkers werken voor ons, voor de inwoners van de gemeente Utrecht. Het is daarom belangrijk dat inwoners op een gemakkelijke wijze met hun vragen terecht kunnen bij de gemeente en dat de gemeente zich dienstbaar opstelt.

Wat betekent dat concreet?

- In de gemeenteraad zullen we er altijd zorg voor dragen dat we **respectvol** met elkaar omgaan. We spreken partijen erop aan als zij dit niet doen.
- We durven als ChristenUnie **moeilijke keuzes** te **maken**, ook als dat betekent dat we minder populair zijn. Het is namelijk belangrijk om als gekozen volksvertegenwoordigers verantwoordelijkheid te nemen voor het bestuur van de stad.
- Er wordt een proces binnen de gemeente ontwikkeld waarbij formele en informele organisaties op een **laagdrempelige wijze knelpunten kunnen delen** met de gemeente. De gemeente pakt deze verder op om tot een oplossing te komen.
- Dienstverlening wordt naar de mensen gebracht. Niet alleen in het wijkbureau, maar ook bij **ontmoetingsplekken** van de inwoners is de gemeente aanwezig, bijvoorbeeld in de buurthuizen. Ook in de dorpskernen blijft de gemeente zichtbaar.
- Initiatieven zoals **papiercafés** krijgen steun van de gemeente als dat nodig is, bijvoorbeeld bij het vinden of behouden van een locatie. Het zijn belangrijke plekken waar burgers laagdrempelig hulp kunnen krijgen.

- We zetten in op een **breed netwerk Van Utrecht Voor Utrecht**. Samen met private partijen, bedrijven, organisaties en andere geïnteresseerden gaat de gemeente de samenwerking aan, om vanuit de samenleving voor onze gemeente op te staan. Dit door onder andere actief in te zetten op mogelijkheden tot werk, maar ook voor het leveren van expertise en investeringen.
- We zetten in op **minder moties en amendementen**. Deze raadsinstrumenten zijn van belang en we willen niet dat ze door overmatig gebruik ervan worden verzwakt. Daarnaast zien we ook dat het de werkdruk van de raad verhoogt. We zullen zelf kritisch kijken naar het aantal moties en amendementen dat wij indienen en we spreken andere raadsleden er ook op aan als zij in onze ogen onnodige moties indienen.
- We nemen als gemeenteraad verantwoordelijkheid op thema's als **integriteit en ondermijning**. We stimuleren dat de raad hierover regelmatig over spreekt.
- **Burgerberaden** zijn een goede manier om inwoners bij besluitvorming te betrekken en ingewikkelde maatschappelijke opgaven inzichtelijk te maken. Daarnaast willen we meer ruimte bieden voor **burgerinitiatieven** om de autonomie van inwoners te versterken.
- We blijven inzetten op het programma **Raad in de Wijk**. Dit doen we omdat we graag in de buurten van Utrecht willen zijn en omdat het enorm belangrijk is om de maatschappelijke dialoog te bevorderen.
- Steeds meer uitvoering vindt plaats via **gemeenschappelijke regelingen** maar daardoor verzwakt de positie van gemeenteraden. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de raad ook binnen deze samenwerkingen voldoende grip en invloed houdt.
- Als hoogste orgaan van de gemeente moet de gemeenteraad zorg dragen voor het **welzijn van gemeenteambtenaren**. We zien dat er sprake is van een hoge werkdruk en dat het ziekteverzuim hoog is. We willen inzetten op maatregelen die het welzijn van onze ambtenaren verbeteren. Dit betekent ook dat er bij het bedenken van plannen rekening wordt gehouden met de beschikbare ambtelijke capaciteit om het uit te voeren.
- Medewerkers binnen de gemeentelijke organisatie moeten over voldoende kennis en vaardigheden op het gebied van onbewuste vooroordelen, discriminatie en racisme beschikken. Daarom krijgen zij hierover onderwijs wat bijdraagt aan **intercultureel vakmanschap**.
- De ambtelijke organisatie in Utrecht moet onze samenleving weerspiegelen. Daarom zorgt de gemeente ook voor intern **diversiteitsbeleid**. Binnen de eigen organisatie van de gemeente wordt niet etnisch geprofileerd. Met maatregelen als anoniem solliciteren wordt er gewerkt aan gelijke kansen voor iedereen.
- De gemeente gebruikt bij schriftelijke communicatie met inwoners **eenvoudig Nederlands** (taalniveau B1). De gemeente zet zich in om naast schriftelijke communicatie op andere manieren haar inwoners zo goed mogelijk te bereiken.

**Christen
Unie**
Utrecht